

Szerkesztőség és kiadóhivatal

SZUBOTICA
ZMAJ JOVIN TRG 3Telefonok:
Kiadóhivatal: 8-58
Szerkesztőség: 5-10, 8-52

NAPILÓ

Előfizetési ár belsőben
negyedévre 165 dinár
egy hónapra 55 dinár
Megjelenik
minden nap, hétfőn és
ünnepi utáni napokon is

XXX. EVFOLYAM

SZUBOTICA, 1929. NOVEMBER 27.

SZERDA

324. SZÁM

Demostheneshez, Gambettához,
Napoleonhoz és Stresemannhoz ha-
sonlítják Clemenceaut a nekrológokFrancia, angol, belga, olasz és német sajtóvélemények
az elhunyt politikusról

Clemenceau halála gyászba döntötte az egész európai politikai életet. Valamennyi európai ország sajtója részletesen foglalkozik az elhunyt államférfi alakjával, történelmi szerepével és jelentőségével. A francia sajtó pártkülönbség nélkül az utóbbi évtized legnagyobb francia politikusának mondja az elhunyt Clemenceaut, akinek halála fájdalmas vesztesége a francia népnek.

A *Quotidien* Marathoz, Dantonhoz és Robespierrehez hasonlítja Clemenceaut és azt írja, hogy a »stíris« látszólagos politikai páfordulásai mögött mindig jól számító taktika és előrelátás rejtőzött.

— Fenséges volt életében és fenséges maradt halálában is ez az államférfi — írja a francia lap, — adjuk meg neki azt a tisztelget, amely politikai és világhírléghősséget ellentétben tul az igazi nagy embereknek kijár.

A *Paris Soir* így ír:

— Clemenceau szerette a munkát, imádta a hatalmat, de mindennek felett Franciaországot istenített, amelynek emberemlékezet óta egyik legnagyobb fia volt.

A *Journal de Debats* szerint Clemenceau cseményekben gazdag élete megadja azt a hitet, mintha a politikusok pályafutása töretlen, egyenes vonalként haladna felfelé. Clemenceau sokszor volt lent, sokszor kerekedett felül, de nagy emberi tulajdonságai, politikai éleslátásával és mély bölcsességével mindig azt az utat követte, amely leghamarább vezetett célhoz: a nagy erős és virágzó Franciaországhoz.

A *Temps* szerint Clemenceau megelőzte korát. Tetteivel, amelyek olykor érthetetlenül merészek voltak, sokszor ijedség érzését keltette a szemlélőkben, de az eredmények mindenkor őt igazolták.

— A nagy ember nagy szíve megszűnt dobogni — írja többek között a lap, — de a hálás Franciaország követni fogja az ő élő eszméit s mindig tudni fogja, mivel tartozik nagy vezérének.

Az angol sajtó ugyancsak részletesen foglalkozik Clemenceau alakjával és jelentőségével. A *Times* azt írja, hogy egyetlen angol ember, aki végigküzdötte a világháborút, nem vehet tudomást fájdalom nélkül George Clemenceau haláláról. A *Daily Telegraph* szerint Gambette óta Clemenceau volt az egyetlen, akinek a rettenetesen és legyőzhetetlen napoleoni lélek reinkarnálódott.

A munkáspárti *Daily Herald* ugyancsak a szimpátia hangján ír az elhunyt államférfiről.

Clemenceau politikájának voltak nagy hibái — mondja többek között a lap nekrológja, — de ezek a hibák nemcsak az övéi, hanem mindnyájunkéi voltak.

A liberális *Daily Chronicle* szerint Clemenceau nemcsak nagy francia volt, hanem impozáns nemzetközi ember, akinek halála az egész haladó világot gyászba borította. A radikális *Daily News* szerint a francia nemzet Clemenceauban nemcsak egyik legnagyobb fiát veszítette el, hanem azt az embert is, akinek a hihetetlenül határos morális bátorsága a legkritikusabb órák válságain is átszerezte Franciaországot.

A *Daily Mail* így ír:

— A brit nemzet könnyei összefolyának a francia nép könnyeivel ezekben a szomorú órákban. Clemenceau halála egész Európának pótolhatatlan veszteséget jelent.

A *Daily Express* szerint Clemenceau nemcsak Franciaország megmentője volt, hanem bizonyos pillanatokban az ő robusztus figurájában perszonalifikálódott az egész francia nemzet.

Az *Evening News* szerint Napoleon óta nem volt nagyobb embere a francia nemzetnek Clemenceaunál.

A belga sajtó a legnagyobb hála és szeretet hangján ír Clemenceauról. A *Le Soir* terjedelmes nekrológijában többek között a következőket írja:

— Clemenceaunak köszönhetjük azt, hogy Belgium területén szabad emberek élnek, akik szabadon gondolkodhatnak, szabadon cselekedhetnek.

Az olasz lapok közül a *Giornale d'Italia* a következőket írja:

— Clemenceau a háború idején kifejezett olaszellenes politikát folytatott, de ez a körülmény nem akadályozhat meg bennünket abban, hogy egész szívvel részt ne vegyünk a francia nép gyászában és fájdalmában, amely nagy fiának halálával érte.

A *Tevere* így ír:

— Clemenceau ugyanaz volt Franciaország számára, aki Stresemann Németországnak. Új Demosthenes volt ő, aki a legválságosabb órákon segítette keresztül hazáját. A francia nép egyik legnagyobb fiát veszítette el benne.

A német sajtó is pártkülönbség nélkül meghajítja zászlaját Clemenceau emberi és államférfi nagysága előtt. A *Vossische Zeitung* szerint Clemenceau minden tetteiben, akár jó volt, akár nem, rendkívül nagy embernek mutatkozott, akinek koncepciója, bölcsessége és előrelátása barátait és ellenségeit egyaránt csodálatba ejtette.

A *Lokalanzeiger* a következőket írja:

— Most, amikor Clemenceau halála után ennek a rendkívül egyéniségnek tetteit bíráló tárgyává tesszük, csak sajnálhatjuk, hogy a sors a nemzet vál-

ságos óráiban nem ajándékozott Németországnak hasonló kaliberű férfiut.

A spanyol, holland, argentinai, amerikai sajtó is a legnagyobb részletességgel foglalkozik Clemenceau halálával. Minden lap hasábos cikkekben méltatja Clemenceau jelentőségét és pártkülönbség nélkül megállapítja a lapok, hogy halála pótolhatatlan vesztesége a francia népeknek.

Mint Londonból jelentik, Lloyd George a *Daily Express*ben közölt terjedelmes Clemenceau-portréjában különösen részletesen foglalkozik Clemenceaunak Wilson amerikai elnökkel a béketárgyalások alkalmával vívott párharcával. Clemenceau — írja Lloyd George — hamar belátta, hogy a Népszövetség különös vonzóerőt gyakorol Wilsonra és jó lehet arra, hogy az elnök figyelmét lekösse és megakadályozza abban, hogy kellemetlenkedjék Franciaországnak. Ezért Clemenceau mindenképp előmozdította azt, hogy Wilson a legkimerítőbb munkába, az alapokmány megszövegezésébe ölje minden erejét. Szinte gyönyörűséggel nézte, hogy miként fárassza ki magát az elnök ezzel az »ártatlan haszontalansággal«. Ezalatt legalább nem avatkozhatott bele Wilson a Rajnavidék, a német gyarmatok és a lefegyverzés kérdéseibe, valamint más olyan kérdésekbe sem, amelyek Franciaországot érdeklik. Valóságos új ember volt az akkori Clemenceau — írja Lloyd George — nem harcos egyéniség, hanem agyafurrt diplomata, aki nem ölte meg, csak lefegyverezte ellenfelét. Lloyd George végül hozzáteszi, hogy amikor a béketárgyalás folyamán neki egyszer sürgősen vissza kellett térnie Angliába, azalatt Clemenceaunak sikerült Wilson teljesen »átidomítani«. Mikor az után Lloyd George visszatért Párisba, Wilson lekötötte magát Clemenceaunak, sőt annyira megváltozott, hogy attól kezdve éppen ő harcolt a legelkeseredettebben az angol delegáció ellen, olyan feltételek érdekében, amelyeket azelőtt ő utasított vissza a legnagyobb felháborással. Viszont Clemenceau maga is megváltozott Wilsonnal szemben. Azelőtt félt tőle, most azonban csak mulatott rajta és az elnök idealista kitöréseit mosolyogva hallgatta, hiszen már ártalmatlanná tette őt.

Lemondott a belga kormány

Ellentétek merültek fel a miniszterek között a nyelvoktatás miatt

Brüsszélből jelentik: Jaspár miniszterelnök kedden délelben benyújtotta Albert királynak a kormány együttes lemondását, amelyet a király tudomásul is vett.

A *Matin* brüsszeli tudósítójának azt mondta Jaspár, hogy a kormány azért mondott le, mert egyes miniszterek a nyelvkérdésről szóló törvényjavaslat elha-

lasztását kérik, tehát a kormány nem tehet eleget anna az ígéretnek, hogy a parlament legközelebbi ülésén benyújtsa a javaslatot.

Hymans külügyminiszter kijelentette, hogy a liberális miniszterek azért nem járultak hozzá a genti egyetemenről szóló törvényjavaslatához, mert szerintük a szabadelvű közvélemény nem helyesli.

A szocialisták viharosan tüntettek a magyar parlamentben az olasz kultuszminiszter ellen

— Mi van Mateotti gyilkosaival? — Kiáltották a diplomaták karzatán megjelent Giuliano Baldino felé

Budapestről jelentik: A képviselőház keddi ülésén viharos jeleneteket idézett elő az, hogy Giuliano Baldino olasz kultuszminiszter megjelent a képviselőház diplomaták-karzatán.

Ebben az időben az ülésteremben a Balaton szépségeinek megvédése tárgyában beérkezett törvényjavaslatot tárgyalták és Östör József kormánypárti képviselő, aki a zárszó jogán beszélt, felhasználta az alkalmat arra, hogy a diplomata páholyban Klebelsberg kultuszminiszter és több más képviselő társaságában megjelent olasz kultuszminisztert üdvözölje.

A kormánypárti képviselők helyeikről felállva tapsolni és éljenezni kezdtek, a polgári ellenzék tagjai teljes csendben ülve maradtak, a szocialdemokrata képviselők pedig helyeikről felugrálva, az asztal csapkodva élesen tiltakoztak Giuliano Baldino ünneplése ellen.

— Mi van Mateotti gyilkosaival? — kiáltották az olasz kultuszminiszter felé. — Gyilkosok képviselője! Mi van a reparációval? — hangzott a szocialis-

ta padsorokból, majd Esztergályos János hangja szívtett keresztül a termen:

— Ellenünk szavaztak a jóvátételnél és maguk most ünneplik! Fúj fuj, szégyeljük magukat!

— Az ország népe nyomorban van és miattuk jóvátételt kell fizetni! — kiabálta Propper Sándor.

A kormánypárti képviselők élénken tiltakoznak a szocialisták tüntetése és közbeküldései ellen, mire Pakots József feljűk kiált:

— Igazuk van a szocialistáknak!

Propper Sándort az elnök kétszer egymásután rendre utasította, mégis folyton kiabált, többek között ezt kiáltotta:

— Fiumét ki vette el?

Reisinger Ferenc: Mateotti gyilkosai reparációt követelnek tőlünk!

Jánossy Gábor a kormánypárti oldalon feláll helyéről és hangosan kiabálta: Garibaldi nemzete, az olaszok éljenek!

Jánossy felkiáltását az egységspárti oldalon vi-

haros taps, a szocialisták részéről új vihar kíséri, amit a diplomata páholyban ülő kultuszminiszter mosolyogva, karbatett kézzel hallgatott.

Az elnök az óriási zajban tetetlenül rázta a csengőt és a zaj csak akkor csillapult, amikor Östör

József ismét a balatoni kérdéssről kezdett beszélni. Az ülésterem elcsendesedése után az olasz kultuszminiszter felkelt helyéről és társaságával együtt elhagyta a diplomáciai karzatot.

Az ülést röviddel ezután be is rekesztették.

Külföldi pénznemek értékmegállapítása illetékfizetés esetén A pénzügyminisztérium rendelete

Beogradból jelenti az Avala: A pénzügyminiszter, **után az arany és idegen pénznemek értéke változik, az illetéktörvény alapján való szabályozás értelmében november huszonegyedik rendeletével a következő árfolyamokat állapította meg az arany, vagy idegen pénznemmel való illeték fizetése esetére:**

1 Napoleon d'Or 218 dinár, 1 török arany lira 247 dinár, 1 angol font 275 dinár, 1 dollár 56.40, német márka 13.50, zloty 6.33 dinár, osztrák schilling 7.93 dinár,

belga frank 7.90 dinár, 1 pengő 9.90 dinár, 100 arany frank 1095.50 dinár, 100 francia frank 222.20 dinár, 100 svájci frank 1095.50 dinár, 100 líra 295.60 dinár, 100 lei 33.60 dinár, 100 leva 49 dinár, 100 érachma 73.30 dinár, 100 cseh korona 167.30 dinár árfolyam-nál szerepel.

A kikötő illetékeknél ugyanezt az árfolyamot kell számítani. Ezek az árfolyamok 1929 december harmincegyedikéig vannak érvényben.

Harmincnyolc pénzügyi járásra terjed ki a noviszadi pénzügyigazgatóság hatásköre December 10-ikén kezdik meg a megszüntetett pénzügyigazgatóságok likvidálását

A báni hivatalok szervezésével egyidejűleg aktuálisá vált a pénzügyigazgatóságok újjászervezése is. Az ország új felosztásáról szóló törvény a pénzügyigazgatóságokat is másként osztotta be. A törvény értelmében az eddigi tizenegy pénzügyigazgatóság helyett csak kilenc működik az ország területén, ezenkívül Beograd számára szerveznek egy tízedik pénzügyigazgatóságot, amely a noviszadi pénzügyigazgatóság felügyelete alatt önálló hatáskörrel fog dolgozni. A noviszadi pénzügyigazgatóság területe is kihívul és egyike lesz a legnagyobb pénzügyigazgatóságoknak. **Hatásköre Kragujevációl Szuboticiáig terjed és az eddigi husz pénzügyi járás helyett harmincnyolc fog hozzá tartozni.**

Az újjászervezésel kapcsolatban a *Napló* munkatársa felkereste *Bugarški* Todort a noviszadi pénzügyigazgatóság igazgatóját, aki a folyamatban levő likvidálásokról és újjászervezésről többek között a következőket mondotta:

— Ötelségének azzal a törvényével, amellyel az országot beosztotta, a pénzügyigazgatóságok is új beosztást nyertek és azok a pénzügyigazgatóságok, amelyek ezután működni fognak, ugyanakkora területen rendelkeznek hatáskörrel, mint a báni hivatalok. Felmért tehát annak a szükségére, hogy a megszüntetendő négy pénzügyigazgatóságot likvidálják. Erre vonatkozóan éppen most érkezett meg hozzám a pénzügyminisztérium rendelete, amely intézkedik, hogy a meg-

szüntetendő négy pénzügyigazgatóság, a bitolji, kragujevaci, moszitari és oszijeji pénzügyigazgatóságok likvidálását meg kell kezdeni és legkésőbb december tizenkettedikéig végre kell hajtani az új területi beosztást. A noviszadi pénzügyigazgatóságot ez a rendelet két oldalról is érinti, amennyiben úgy a kragujevaci, mint az oszijeji pénzügyigazgatóságoktól új területeket kap. Az oszijeji pénzügyigazgatóság területéről Noviszad kapja Baranyát, a silszki és a rumai járást. Ide tartozik majd beogradi pénzügyigazgatóság is, amelynek a likvidálásáról, illetve újjászervezéséről egyelőre nem történt intézkedés. Kragujevációl hét új járást veszünk át és a noviszadi pénzügyigazgatóság hatásköre az eddigi husz pénzügyi járás helyett harmincnyolcra fog kiterjedni.

— A járásokat december tizedikéig vesszük át, a likvidálási munkálatok azonban valójában csak január elseje után kezdődnek meg. A likvidálási eljárásra vonatkozóan a pénzügyminisztérium részéről még nem történt intézkedés és az utasításokat valószínűleg csak akkor kapjuk meg, ha a járásokat átvettük. A magunk részéről már minden intézkedést megtettünk és a járások átvételére a legközelebbi napokban kiküldjük a bizottságokat. Itt említem meg a szubotici városi adóhivatal likvidálását is, amelyről tudomásom szerint a *Napló* már írt és nekem egyébként semmi hozzáfűznievalóm sincs ahhoz a nyilatkozathoz, amelyet a likvidálással megbízott kiküldöttünk ott adott.

Milliomos koldusok

Ökölrel mentek egymásnak a rádiófülke előtt az amerikai milliomosok akiket a tőzsdekrach a tengeren talált

A napokban tért haza Beogradba egy Amerikát járt kereskedő. Az mesélte az alábbi érdekes történetet. A tőzsdekrach első napjaiban elindult Newyorkból egy hajó. A luxuszőzönsön javarészt kéjtudó milliomosok ültek, akik szórakozni jöttek Európába. Az otthoni eseményekről, amely mindenkit meglepetésszerűen ért, semmit se sejtettek. Amikor aztán befutottak az első szikratáviratok, kitört a pánik.

Olyan kétségbeesés uralkodott az első osztályon, mintha a gőzös a nyílt tengeren léket kapott volna és minden pillanatban süllyedés fenyegetné. A hajót ugyan nem érte semmi katasztrófa, de katasztrófa érte azt az ötszáz utast, akinek a zöme amerikai bankár és nagyiparos volt.

Valamennyien a hajó fedélzetén értesültek a szörnyű tőzsdekrachról s nem egynek attól kellett felnie, hogy mire partra száll, már egész vagyona odaveszett.

Newyork elhagyása után a normális mederben indult meg az élet a hajón. A zenekar szorgalmasan játszott a szalonban, az utasok kintön szórakoztak, táncoltak és játszottak, úgy, amint a dusszagdag kéjtudósokhoz illik. Villámesapásként érte a társaságot az első rövid jelentés a newyorki tőzsde helyzetéről. Nyomott, fojtott hangulat támadt a rádiógram nyomán, olyan légkör, amely a nyári zivatarokat szokta megelőzni. S aztán ki is tört a vihar. A hajó rádióállomása negyedóránként kapta és küldte le a szalonba a jelentéseket, amelyek annál kedvezőtlenebbek voltak, minél később érkeztek.

— Pánik a newyorki tőzsdén! — Tizenhárom-

millió részvényt eladtak! Tizenötmillió dollárral estek az értékpapírok! Egész sereg bank a tönk szélére jutott!

Mint a jégeső, úgy záporoztak a hajóra a rémhírek. A távirászt ontotta a sürgönyök.

— **Be fogják zárni a newyorki tőzsdét!** — jöttek az újabb hírek — milliárdok veszték el egyetlen nap alatt!

A gyanútlan milliomosokat az első pillanatban megbénította a rémület. Félőriően futkostak fel-alá a fedélzeten, némelyek sirva fakadtak és a kezüket tördölve kiáltottak. Amikor azonban egy rádiójelentés leadta, hogy Artur Cutter, a kanadai spekuláns egymaga százmillió dollárt veszített a tőzsdén, a hajó utasai visszanyerték lélekjelenlétüket és megrohanták a rádiófülkét, hogy táviratokat adjanak fel newyorki megbízottai számára. A hajó két tisztje előtt csakhamar a blanketták százaai hevertek. Lázasan dolgoztak, de nem győzték a temérdek munkát. Amikor, a legnagyobb volt a pánik Newyorkban, a gőzönsön is őrlőnigen kezdtek a milliomosok. A rádiós kabinja előtt verekedni kezdtek, egyszerre megfélekedtek modorról, udvariasságról és a ruhát is leszaggatták egymásról, csak hogy előbb juthassanak a kabinba. A kapitány végül is fegyveres matrózokat rendelt a rádiófülke elé és így kettesével engedték aztán be a szorongó, verejtékező milliomosokat.

Az első osztályon egyszerre eltűnt minden vidámság, a zene is elhallgatott, mintha csak pestis tört volna ki a hajón. A szalonban magukba roskadva ül-

tek a veszítők és azt számolgatták, hogy mit menthetnének meg vagyonuk roncsaiból.

Amikor a gőzös kikötött Le Havreban, lázas, lefőtt emberek rohantak a kikötő táviróállomásába folytatni a reménytelen küzdelmet a maradék vagyoneért...

Csak a visszavándorló harmadosztályú utasok voltak nyugodtak. Nekik egyáltalán nem volt mit veszteniük...

Felrobbant a löporraktár egy olasz városban

A robbanás husz méter magasra dobta az órházat

Milanóból jelentik: Cecina Marina városát hétfő éjjel tizenegy óra tájban földrengésszerű lövés rázkódtatta meg. A városban minden ablaküveg betört, a falak meginogtak, az emberek pánikszzerűen menekültek az utcára, ahol megtudták, hogy a város hátrában levő löporraktár a levegőbe röpült. Az első pillanatban a legvadabb rémhírek terjedtek el, később kiderült, hogy a véletlennek esdálatos összeállítására folytán a szörnyű robbanásnak mindössze egy halottja van. A katasztrófa kiinduló pontja a löporraktár őrszobája volt, ahol egy katona a szigorú tilalom ellenére cigarettára gyújtott. Az eldobott égő gyufától az órház mellett álló löporakma felrobbant. A robbanás ereje husz méter magasra dobta az órházat, amelyben tíz katona tartózkodott, de különös véletlen folytán egyik sem sebesült meg komolyabban.

Az első löporakma meggyulladásra a két szomszédos löporraktárt is felrobbantotta. Ötven mázsa lőpor repült a levegőbe és a következő pillanatban az egész telep lángokban állott. Beláthatatlan katasztrófa következett volna be, ha nem kerekedik hirtelen záporosodó, amely eloltotta a tüzet s ezzel megakadályozta a további álló löporakmák felrobbanását. A robbanásnak csak egy emberélet esett áldozatul: az a katona, aki elővigyázatlanyságával a katasztrófát előidézte. A helyi örség többi tagja csak a légnyomástól szenvedett jelentéktelen sérüléseket.

Kiknek hamvai nyugodnak a tabáni szerb temetőben?

Nincs semmi akadály a halottak hazaszállításának

Több ízben ismertette a *Napló* azt az akciót, amely a tabáni szerb temetőben nyugvó szerb halottak földi maradványainak hazaszállítására indult meg. Az akciónak, mint ismeretes, a *Napló* egyik régebben megjelent cikke adta meg az indítást, amely cikkben beszámoltunk a tabáni szerb temetőben pihenő halottakról. A megindult akcióhoz Noviszad város dr. Borota Branislav noviszadi polgármester javaslatára hivatalosan is csatlakozott és a mozgalom ezzel abba stádiumba jutott, hogy az akció a legrövidebb időn belül befejezést nyer és a halottakat legkésőbb a jövő év elején hazaszállítják.

Ebből az alkalomból a noviszadi püspökség és a Szrpszka Matica kérdést intéztek a budai szerb eszperességekhez és felkérték arra, hogy ismeresse azokat a nevezetes halottakat, akik a budai szerb temetőben nyugszanak és akiknek bármiféle kapcsolatuk volt a Szrpszka Maticával. Most érkezett meg a budai eszperesség válasza, amely közli, hogy **a halottak átszállításának semmiféle akadály nincs**, mert 1925-ben telt le a harminc esztendő azóta, hogy az utolsó halottakat elhelyezték a tabáni temetőben. A temető 1927 január elsején Budapest székesfőváros tulajdonába ment át. Az exhumálás felől azonban még nem történt intézkedés és a budai görögkeleti esperes értesülése szerint a magyar főváros tanácsa a lehetőség szerint fienn akarja tartani azt a régi temetőt eddigi állapotában.

A budapesti válasz egyúttal felsorolja azokat a nevezetesebb embereket, kik a tabáni szerb temetőben nyugszanak. Különösen kiemeli *Sztankovics Gyuro* budai kereskedő és dr. *Miskovics Makszim* egészségügyi őrnagy személyét, akik a maguk idejében a múlt század elején igen előkelő szerepet játszottak Buda társadalmi életében és Sztankovics Gyurohoz József nádor minden második szerdán délután ellátogatott tarokpartira. Sztankovics Gyuro arról is nevezetes volt, hogy abban az időben csak neki és József nádornak volt rendezett parkja Budán. A tabáni szerb temetőben nyugszik *Popovics Mita*, a hírneves költő is. Itt nyugszik *Vidakovics Milan* az első szerb regényíró, akinek a szerb irodalom fejlődése terén: mulhatatlan érdemei vannak, továbbá *Sztankovics Koszta*, a hírneves zeneszerző, aki 1865-ben halt meg. Sztankovics vezéralakja volt az akkori szerb zeneirodalomnak, ő alapította meg azt a beogradi dalárdaegyletetet, amely néhány évvel ezelőtt *«Sztankovics dalárda»* nevet vette fel. A kiváló zeneszerző földi maradványainak hazahozatalára a beogradi dalárda indított akciót és Sztankovics Kornel tetemeit nem Noviszadon, hanem Beogradban fogják elhelyezni.

Két olasz nőt kifosztottak a vonaton Szentá és Szubotica között

A tolvajt Bajmokon elfogta a csendőrség

A szubotica vasúti rendőrségen hétfőn megjelent két olasz leány, akik tanulmányúton voltak Romániában és Párisba igyekeztek. Előadták, hogy Szentá és Szubotica között egy másodosztályú fülkében ismeretlen tettes ellopta a retiküljüket, amelyben ezerhatszáz líra készpénz, utlevél és egyéb fontos okmányok voltak. A határrendőség megindította a nyomozást és átkutatta a vonatot, amellyel az olasz leányok megérkeztek. Egy csendőr a másodosztályú kocsi melékhelyiségében megtalálta a retikült, amelyből azonban hiányzott a pénz és csak az utlevél és a többi okmányok voltak benne.

A meglopott nők előadták, hogy Szentá és Szubotica között elnyomta őket az álom. Mindketten lefeküdtek és az egyik retikült a fülke kis asztalkáján hagyták. Amikor Szubotica közelében felébredtek, megdöbbenve vették észre, hogy a kékításká eltűnt. Jelentették az esetet a vonaton szolgálatot teljesítő csendőrnek, aki megmotozta a gyanús utasokat.

A határrendőség értesítette a lopásról a környékbeli csendőrségeket és rendőrségeket és a megindult nyomozás eredményeképpen a vasúti tolvajt huszonegy órában belül sikerült elfogni.

A tettest a bajmoki csendőrség tartóztatta le. Kedden délelőtt az egyik bajmoki csendőrnek felüti, hogy az egyik kocsmában hétfő este óta egy magát idegennek mondó ember mulat és olasz pénzzel fizet. A csendőrség bekísérte az ismeretlen a csendőrlaktanyára. Vallatásra fogták és rövid tagadás után beismerte, hogy a lopást ő követte el. Azzal védekezett, hogy nem volt mit ennie és az éhség vitte a bűnre.

A csendőrség megállapította, hogy a vasúti tolvajt *Bozsik Jovánna* hívják, harminchétféves szubotica illetőségű, foglalkozás nélküli egyén és többször volt büntetve hasonló bűncselekmények miatt. Bozsiknál megmotozása alkalmával mindössze kétszáz lírát találtak, a többi pénzt elmulatta.

A tolvajt kihallgatása után a szubotica rendőrsége kísérte.

A tyukszakértő tolvaj

Hat lopásért nyolchavi börtön

A szubotica törvényszéken kedden tárgyalta dr. *Vasziljevics* Ljuba tanácselnök büntetőtanácsa *Borsos Miklós* és társai sztarakanizsai lakosok bűnügyét. A vádirat szerint *Borsos Miklós* múlt év november havában Sztarakanizsán hat helyen követett el lopást, mely alkalommal kukoricát és különböző baromfiakat lopott. A vádlott társa, *Apró Mátyás* ellen az a vád, hogy ezeknél a lopásoknál segítkezett és a harmadrendű vádlott, *Matuszka Miklósné*, aki *Borsos Miklós* anyósa, azzal a váddal volt terhelve, hogy tudott a lopásokról, de azokat eltűntette. A vádat *Makszimovics Sztetiszlav* vezetőügyész képviselte, a védelmet dr. *Veréb Gyula* látta el.

Borsos Miklós elsőrendű vádlott azzal védekezett, hogy ittas fővel követte el a terhére rótt cselekményeket. A tárgyalás folyamán azonban kiderült, hogy pontosan emlékezik az egyes lopási esetek minden részletére és így aligha lehetett az öntudatlanságig részeg. A hat vádpont között az egyik vád az, hogy *Dukal* Lukács kanizsai gazdálkodó udvaráról négy gyöngytyukot lopott el. A vádlott elismerte a lopást, de tagadta, hogy a tyukok gyöngytyukok lettek volna. Az elnök megjegyezte, hogy a vádlott nem lehetett teljesen részeg, ha ilyen pontosan meg tudja különböztetni a tyukok minőségét. Egy másik vádpontnál viszont, amely szerint éjnek idején zárt ólból lopták el a tyukokat és csirkéket, azt mondogta a vádlott, hogy a tyukok és a csirkék éjszaka sétáltak az udvaron.

A másodrendű vádlott, *Apró Mátyás* azzal védekezett, hogy ő napszámba dolgozott *Borsoséknál* és a *Borsos* panrancsára vett részt a lopásokban. *Matuszka Miklósné* azt adta elő, hogy a veje parancsolt rá, hogy kocsin szállítsa el a kukoricát és egyéb holmit.

A bíróság tanuként kihallgatta a sértetteket, majd mind a három vádlottat bűnösnek mondotta ki és pedig *Borsos Mihályt* lopás bűntettében és elítélte nyolchavi börtönre, *Apró Mátyást*, mint tettestársat háromhavi börtönre, *Matuszkanét* pedig kihágásért tizenöt napi fogházra. Az ítélet jogerős.

Nem a hangzatos reklámok, hanem a tények döntenek el, hogy melyik rádió a legjobb. Ha rádiót vásárol, csak este mutattassa be magának, mert csak ilyenkor lehet megállapítani, melyik készülék

hangos, szelektív, könnyen kezelhető

KONRATH D. D. SUBOTICA

speciális rádiószaküzlet, valamint összes fiókjai és viszontelárusítói

13994

A népszavazás elutasítását kéri a német kormány a birodalmi gyűléstől

A kormány cselekvési szabadságát sértené a népszavazás

Berlinből jelentik: A birodalmi kormány hétfőn a birodalmi gyűlés elé terjesztette a népszavazásra vonatkozó törvényjavaslatot a kormány elutasító indítványával együtt.

Az indítvány indokolása általánosságban megállapítja, hogy a népszavazás kísérletet tesz a német külügyi politika egészének megállapítására és ez olyan beavatkozást jelent a kormány cselekvési szabadságába, amely nem egyeztethető össze az állam ügyének eredményes vezetésével. A kormány mint a múltban, a jövőben is minden tőle telhetőt meg fog tenni,

hogy tiltakozzék a versaillesi szerződésnek a háborus bűnösségre vonatkozó egyoldalú megállapításai ellen és rajta lesz, hogy a háborus bűnösség kérdése végleges megoldást nyerjen, az eszközök és az időpont megválasztását azonban magának tartja fenn. A német érdekeknek megfelelő külügyi politika a kormány véleménye szerint továbbra is csak megegyezés alapján és nem a népszavazási tervet alapelvi értelmében történhetik éppen ezért a kormány teljes határozottsággal a népszavazási törvényjavaslat ellen foglalt állást.

Kártya- és dohánycsempészeket leplezett le a szubotica pénzügyőrség

A csempészek egyike vasutas egyenruhában járt át magyar területre

A szubotica vámhivatali pénzügyőrségnek hosszú nyomozás után sikerült teleplezni azt a kártya és dohánycsempész társaságot, amely már hosszú idő óta külföldi játékkártyákkal és drágaminőségű külföldi dohányjal látta el a Vajdaságot. A csempész banda vezetője egy *Molnár Albert* nevű ember volt, aki a Szegeci-szőlőkben lakott. Mint kiderítették, *Molnár felesége* is be volt avatva a csempészsébe.

Miloszavjevics Milán, a szubotica pénzügyőrség főnöke nemrégiben észrevette, hogy

egyes nyilvános helyiségekben hamis vámhivatali bélyegzővel ellátott játékkártyákkal játszanak.

Miloszavjevics senkivel sem közölte felfedezését, hanem nyomozást indított annak kiderítésére, ki hozza árgalombba a hamis bélyegzőjű játékkártyákat. A nyomozást azonban igen sok körülmény megnehezítette. Sokan nem voltak hajlandók elárulni annak az embernek a nevét, aki a kártyákat eladta és így holtra jutott a nyomozás.

Hétfőn délután azután érdekes fordulat történt az ügyben. Megjelent a pénzügyőrségen egy *Gémes István* nevű asszony, aki elmondotta, hogy szomszédságában lakik egy *Molnár Albert* nevű ember, aki hosszú idő óta játékkártya-, dohány- és cigarettacsempészséssel foglalkozik.

Ebben az irányban megindították a nyomozást és megadták, hogy *Gémes István* bosszu készítette a feljelentés megtételére. Előző nap ugyanis összehozták *Molnár Albert* nevűvel, akivel azelőtt jó barátságban élt. *Gémesné* az asszonytól megtudta, hogy férje csempészséssel foglalkozik és hogy ő is tud a cselekményekről. Miután vasárnap összeveszték, bosszút forralt *Molnár* ellen és feljelentette őket.

A pénzügyőrség nyomban kiszállt a helyszínre és a rendőrségi közegek közreműködésével házkutatást tartott *Molnár* lakásán. Sokáig kutattak a rejtett csempészsárak után, azonban semmit sem találtak. Végül az egyik pénzügyőr az ágy alatt egy ládára bukkant, amelyben

nyolcvan csomag különféle játékkártya, valamint néhány kiló finom minőségű külföldi dohány és cigaretta volt.

A pénzügyőrök a kártyákat és a dohánnyt elkobozták.

Molnár István és feleségét pedig őrizetbe vették és a rendőrségi fogdába szállították. A pénzügyőrök kihallgatták *Molnár* és feleségét, akik beismerték a csempészsét és kijelentették, hogy a feljelentő férje is csempészséssel foglalkozik és együtt dolgoztak vele.

A pénzügyőrség erre *Gémes István* lakásán is házkutatást tartott és

a szekrényben nagyobb mennyiségű csempészt dohánnyt találtak elrejtve.

Megállapították, hogy *Gémesné* nem tudott férje üzletemről.

A *Napló* munkatársa az ügyvel kapcsolatban a következő részletet tudta meg:

Molnár Albert néhány évvel ezelőtt a hatóságok kiutasították az ország területéről, mert megállapították róla, hogy magyar állampolgár, akinek az ország területén való tartózkodása nem kívánatos. *Molnár* át is ment Magyarországra, de mint most kiderült,

az év elején visszatért, a Szegeci szőlőkben vett ki lakást és a hatóságok tudta nélkül élt Szuboticán. *Molnár* ismeretlen uton egy jugoszláv vasutas egyenruhát szerzett magának és ebben követte el a csempészségeket.

Mielőtt utra indult, rendszerint felöltözött a vasutas egyenruhába, kiment az állomásra és megvárta a legközelebbi hervonatot, amely Szuboticáról Kelebiára megy. *Molnár* mindig a hervonatot valamelyik üres kocsiában rejtőzt el. Kelebiára érve, levetette a jugoszláv vasutasruhát, polgári ruhát öltött és így szabadon mozgott. Kelebiáról Budapestre utazott, ott bevásárolta a szükséges dolgokat, majd újból visszatért Kelebiára, felöltözött a vasutas ruhába és hasonló módon visszatért Szuboticára. Senki sem sejtette, hogy a vasutasruhában utazó ember csempész.

A szubotica pénzügyőrség az ügyben tovább folytatja a nyomozást. Valószínű, hogy a csempészeknek Magyarországon is voltak bűntársaik. A nyomozás most főleg annak kiderítésére irányul, hogy a csempészt árukat kinek adták el. Nyomozás indult meg abban az irányban is, hogy megállapítsák, ki bélyegezte felül a játékkártyákat, mert a bélyegző, mint megállapították, durva hamisítvány.

Ezer dinár egy ötletért

A szuboticeai Korhecz cég pályázati felhívása

A modern kereskedelmi élet lendítő ereje a reklám. Sokszor megállapított tény, hogy nincsen olyan árucikk, amely reklám nélkül a közönség legszélesebb rétegei előtt is ismertté válhatna. Ez a gondolat vezérelte a szuboticeai Korhecz Gyula hentesáru és szalámi gyárat, hogy pályázatot írjon ki olyan ötletekre, amelyek alkalmasak arra, hogy a gyár körülben is ismerté váljanak a gyártmányait még szélesebb körökben ismertté és kedvelté tegyék. Már most olyan eredeti új ötletre lenne szükség, amelynek felhasználásával el lehetne érni, hogy azok is, akik eddig nem szereztek meggyőződést a Korhecz-féle hentesáru kitűnő minőségéről, csatlakozzanak az üzlet vevőközösségének táborához.

A szuboticeai Korhecz hentesáru és szalámi gyár ezért

pályázatot hirdet olyan ötletekre, amelyeknek felhasználásával gyártmányait a legszélesebb körökkel megismertethetné.

A pályázat semmiféle feltételhez nincs kötve. Bárki pályázhat és pályázatát bármilyen nyelven megírhatja. Egyetlen körülmény, amire a pályázónak ügyelnie kell, hogy az ajánlott mód ne ütközzék a tisztességtelen versenyről szóló rendelkezések szabályaiba. Olyan ötletek, amelyek ennél a körülménynél fogva keresztülvihetetlenek és sértik a tisztességes kereskedői elveket, nem jöhetnek számításba.

A pályázatok

december 10-ikéig bezárólag küldendők be Korhecz Gyula hentesáru és szalámi gyár Szuboticea címre.

Egy-egy pályázó korlátlan számú módszert ajánlhat.

A beérkezett pályamunkákat december 10-ikén pártatlan zsűri fogja átölvadni.

A legjobb és felhasználásra alkalmasnak talált két ötletet díjazza a Korhecz Gyula cég, Az első díj 1000, a második díj 500 dinár.

A többi pályázatokat, amelyeknek ötletét a cég felhasználja, szintén díjazni fogják, részint készpénzzel, részint pedig a gyár készítményeivel. A fel nem használt pályázatokat a cég nem részesítheti jutalomban és kizárólag csak azokat díjazza, amelyeket a gyakorlatban alkalmaz is. A pályázók jellegével lássák el pályázataikat és ugyanakkor egy jelleggel ellátott zárt borítékban közlik címeiket és neveiket, hogy az eredményről értesíthessék őket. Azok, akik nem akarják magukat megnevezni, elég, ha csak jellegével látják el pályázataikat.

Abban az esetben, ha több pályázó ugyanazt az ötletet ajánlja, a zsűri sorszással dönt, hogy kinek itélje a díjat.

A pályázatok és díjazások eredményéről a Napló december 14-iki számában értesítik a közönséget.

Ezzel a pályázattal a Korhecz Gyula cég azt akarja elérni, hogy maga a közönség ajánljon olyan módszereket, amelyekkel kárpótolhatja őket a minisztérium által behatolt sorsolásért. Újabb hangsúlyozzuk azonban, hogy csak olyan pályázatokat vesznek figyelembe, amelyek keresztülvihetőek és nem ütköznek törvényekbe. Így hát a közönségnek mielőtt most, hogy olyan ötletet adjon a cégnek, amelynek felhasználásával hozzá lehessen juttatni a cég híj vevőközösségét azokhoz az előnyökhöz, amelyeket a cég annakidején kilitásba helyezett.

Évente négy millióval szaporodik Oroszország lakossága

Egy beogradi orosz emigráns újságíró, aki titokban Oroszországban járt, nyilatkozik az oroszországi viszonyokról

Beogradból jelenik: *Lebedev Vladimir orosz emigráns publicista, a Volga Ruszije párisi és a Ruszki Archiv beogradi orosz folyóiratok szerkesztője, titokban, álitakon átcsempészte magát az orosz határon, áfruhában hosszabb időt töltött Oroszországban, ahonnan ugyancsak álitakon, minden baj nélkül, a napokban visszaérkezett Beogradba. Lebedev a demokratikus orosz emigrációhoz tartozik, akinek az álláspontja, hogy a szovjetrendszer bukása után nem szabad a cárizmust visszaállítani, hanem széles demokratikus elvek alapján kell az országot újjáépíteni.*

Oroszországi tapasztalatairól Lebedev Vladimir nyilatkozott a *Vreme* munkatársára előt és ez a nyilatkozat a legnagyobb érdeklődésre számíthat tárgyalagosságánál és alaposágánál fogva.

— A szovjet viszonylag rövid időn belül megbukik — jósolta Lebedev — azután eljön az idő, amikor megkérdezzük az orosz nép akaratát. Az orosz nép nem fogja kívánni a mostani rendszert, de a cári Oroszországot sem. Valamely különös államformát kíván majd az orosz nép, amely az átélt óriási tapasztalatoknak megfelel...

Érdekesebb azonban, amit a jelenlegi Oroszországról mond. Arról, hogy miként sikerült átmennie a határon, Lebedev nem volt hajlandó semmit sem elárulni, ami érthető is. Annál szívesebben beszél oroszországi tapasztalatairól.

— A rubel relatív pénznem — mondotta, — hivatalosan egy dollár ér, de a valóságban a külföldi árfolyam szerint csak egyhated dollár ér. Egy közönséges hivatalnok fizetése 125–170 dollár között változik, a szakmunkás valamivel többet keres. Van, akiket kitűnően fizetnek. De fényvászra nem jut senkinek. Az élet Oroszországban nagyon szolid, más különben teljesen olyan, mint másutt. Az újságok hirdetései állástkeresőkről, munkakinálatokról, adásvévről, autómobilokról, mozikról, színházokról, könyvekről, fogporokról és hasonlóról szólnak. Minden ugyanaz, akár Jugoszláviában. Csak lukszust nem lehet kifizetni, de nem is mer senki.

— El még Oroszország? — kérdezte az újságíró. — Lélegzik? Érzik még az életerőt?

— Igen, Oroszország él — felelte Lebedev — és óriási történelmi folyamatok fejlődnek ki benne, amelyek Oroszország minden barátjának figyelmémet kell kiserínie. Oroszország teljesen új ország lett, pszichológiai, gazdasági és szociális tekintetben egészen új, ismeretlen ország. Oroszország hihetetlen életerejében nyilvánult meg, hogy a polgárháborúra, éhségre, terrorra való tekintet nélkül az orosz nép megőrizte hatalmas kulturális tradíciót, egész sor új társadalmi és állami szervezetet alkotott, amelyek örökre megmaradnak Oroszországban minden rezsim idején. *Ez a nép számbelileg annyira megnövekedett,*

mint egyetlen más nép sem a világon. Elég ha azt mondom, hogy Oroszország lakossága minden évben négy millió lélekkel szaporodik. 1925-ben 141 millió lélek élt Oroszországban, ma 155 millió. Az évi szaporulat tehát százalékosan kétszerakkora, mint a termékeny Olaszországé, ötször akkora, mint Angliáé és huszszor akkora, mint Franciaországé.

— Az orosz nacionalizmus észrevehető-e még?

— Az orosz nacionalizmus nem, de az orosz nemzeti érzelmek igen. Az orosz ifjúság óriási mértékben akar hasznára válni Oroszországnak, hogy a világ legjobb országává változtassa át. De nemesek az ifjúság, hanem a munkásság is és az ország egész lakossága küzd azért, hogy Oroszország nagyvá legyen.

— Milyen az orosz nép érzése az orosz-kínai konfliktussal szemben?

— Az orosz nép nem akar semmiféle háborút. Minden ügyelme Oroszország belső ügyeire van koncentráva. De az industrializáció, a földművelés reorganizáció, a kulturális és materiális fejlődés stb. rendkívül aktuális belső problémáit illetően nagyon is harcias. A harcias lármát maguk a bolsevikiek csinálják, az elkerülhetetlen háború reményével ijesztgetve a népet, amelyet állítólag a külső államok akarnak indítani Oroszország ellen.

— De az orosz-kínai kérdésben nem tapasztaltam kétféle álláspontot. Valamennyien, de különösen a munkások, úgy látják, hogy a Kína és Szovjetország között kötött szerződést a kínaiak az orosz nemzeti érdekek kárára megsértették. Mindenki azt tartja, hogy a keleti kínai vasutak Oroszország és Kína közös használatában kellett volna maradni és ezért nagyon ellenséges a hangulat azok ellen, akik ebben a kérdésben Kína oldalára állnak.

— Milyen most a parasztok ellenállása a szovjethatóságok ellen?

— Az orosz parasztság úgy kulturális, mint politikai tekintetben rendkívül nagyot fejlődött. Nincsenek megelégedve sem a politikai, sem a gazdasági egyenlőtlenséggel, amit a kommunista párt diktatúrája teremtett meg. A forradalom nem hozta meg a parasztnak mindazt, amit tőle remélt. A falukban harcolnak a kommunista diktatúra ellen, politikai és gazdasági eszközökkel. Nem lépnek be a kommunista pártba, ahol lehet, a szovjetekbe saját embereiket választják be. Befolyásolják a vörös hadsereget. Lehetőleg nem adnak a kormánynak gabonát, mert a kormány nem tudja őket jó valutával megfizetni és ipari árukkal ellátni. Kevés területet vetnek be, csak hogy a kormány ne vehessen el tőlük sok gabonát. Tudniillik a saját szükségleten felüli mennyiséget elveszik és nem megfelelő árat adnak érte. Ezenkívül a szovjetkormány óriási, de irónikus tervekkel dolgozott

ki, hogy több buzakészletet teremtsen elő a parasztság segítségével nélkül. *Husz millió hold földet akarnak kollektív szovjetgazdasági rendszer szerinti megművelni.* Amellett az ellenszegülő parasztokat keményen üldözik és sokat lönek agyon közülök.

— Milyen a mostani orosz irodalom?

— Az orosz irodalom a forradalomtól mostanáig a kommunista agitáció tendenciáival van telítve. Az antibolsevista tendencia az irodalomban hivatalosan meg van tiltva. A propagandamentes jellegű irodalom mégis élt és fejlődött a mai rezsim tizenkét esztendeje alatt is. Ennek bizonyítéka az, hogy a modern orosz irodalom termékei nagy tömegekben jelennek meg fordításban a külföldi lapokban, sőt átvesznek belőle az orosz emigráns folyóiratok is. Oroszországban rendkívül sokat olvassák a régi orosz irodalmat is, különösen Tolsztoj műveit és nagy szeretettel vizsgálódnak Puskint iránt, akiben az orosz ifjúság az irodalom tökéletességét látja. Az utóbbi időkben kiadták Oroszországban több emigrációban élő orosz író munkáit is. Azonban ezen a téren a legutóbbi időben Satalin diktatúrájának új kurzusa mutatkozik. A szellemi élet minden ágára, így az irodalomra is erős nyomás nehezedik. A kultúra minden területén újból megkísérlik a bolsevisták, hogy annak marxista (alkotmányos) jellegét és irányát adjanak.

— Ugyancsak erős presszió alatt állnak a tanárok, újságírók, még a kommunisták is. Elhoesátják állásukból a legnagyobb kommunista és ifjúsági folyóiratok szerkesztőit, ha nem tartják magukat elég szigorúan a marxizmushoz, sőt Luacsarszki közoktatásügyi népbiztos is elvesztette pozícióját, mert részortjában a marxista irány nem vitte elég szigorúan keresztül. Helyére Bubnov, a vörös hadsereg közoktatásügyi főnöke került. Mindemellett a modern orosz irodalom teljesen és leplezetlenül bemutatja, ami ott történik. Egész sor író tisztára művészi szempontból igen kiemelkedő magasságokra jutott el. Az orosz irodalom hozzászokott a cenzúrához és ismeri az utjában álló nehézségeket. De kétséges, hogy a kommunisták képesek valamely szilárd irányvonalat megvalósítani, mikor maguk is ingadoznak.

Angol egyetemi tanár előadása Beeskereken

A beeskereki református jótékony nőegylet ünnepélye

Beeskerekről jelentik: A református jótékony nőegylet vasárnap este hat órákor nagyszerű műsort ünnepélyt rendezett a Szokolánium nagytermében. A program főpontja James Wiles angol egyetemi tanár előadása volt.

A műsort Török Lajosné szerbnyelvű megnyitó beszéde vezette be, majd Szabó Zoltán református lelkész számolt be a nőegylet évi működéséről, hangsúlyozva, hogy az egyesület felekezetre való tekintet nélkül végzi a jótékonyt és az elmúlt évben száz segélyezett közül csak harminc volt református. Ezután Juhász Ferenc szavalt el egy vallásos tárgyú költeményt Fischer Károly zongorakiséretével, utána James Wiles egyetemi tanár, az angol bibliatársulat igazgatója tartotta meg előadását »A szeretet szolgálata« címen.

— Az angol embert flegmatikus, hideg, minden iránt közömbös lénynek tartják — mondotta. — De ha külsőleg hideg is az angol, lélekben nem mindig olyan rideg. A társadalmi viszonyok mindenütt igen nehezek. Angliáról mindenki azt hiszi, hogy nagyon gazdag ország és nyugodt szociális viszonyok között él. Meg kell mondanom, hogy Angliának is igen súlyos, majdnem megoldhatatlan szociális problémái vannak és a helyzet ott is nagyon nehéz. Ott már leesezt a hó, szállt a kemény tél és óriási a munkanélküliség. Angliában millió embernek nincs munkája, kenyerre a tél lészőbb. Mostanában sokan és sokat szavalnak gyűléseken is a világbékéről, de kérdezem, vajon beszéddel meg lehet-e teremteni a békét? Nem beszélni kell, hanem terjeszteni a szeretetet és csökkenteni a gyűlöletet. Ugy élünk, hogy életünk végén, ha visszatekintünk az elmúlt időkre, ne legyen megbánni valóink. Nemrég egy kórházban voltam, az öngyilkosok osztályán. Öránként tizenkét-tizenhárom ut boteget szállítottak be, új öngyilkosokat. Feküdt köztük egy előkelő családból való fiatal ember, mellette sirt anyja, nővére, odaadták volna mindenüket, hogy megmentsék a betegét, de nem lehetett. Későn volt már. Előbb kellett volna a fiút szeretettel körülvenni, erőt adni neki, öntudatot, hogy más életet éljen, akkor nem fordított volna fejvert önmaga ellen. Munkával, türelemmel és testvéri szeretettel sokat lehet elérni. A szeretet terjesztése legyen a programunk, jobb sorsot akarunk az emberiségnek, mert a szeretet hatalmas, örök és halhatatlan erő.

Az előadást élénk figyelemmel hallgatták végig és lelkesen megtapsolták. A műsor további részén Balthory Pirok és Nagy László »Egy otthon« című vallásos tárgyú duettje szerepelt, amely óriási sikert aratott. Simonyi Béla humoros jelenetei őszinte kacagást váltottak ki. Fischer Károly zeneszerző néhány kedves dallt adott elő zenekari kísérettel. Végül Szabó Zoltán lelkész szép beszéddel zárta be az előadást

Fegyverszünetet kér az oroszoktól a kínai nemzeti kormány

A szovjetsapatok diadalmasan nyomulnak elő Mandzsuriában

Londonból jelentik: A kínai nemzeti kormány Mandzsuriában szorult helyzetbe jutott az oroszoknak két oldalról való előnyomulása következtében, ami arra vall, hogy

az oroszok Karbint is meg akarják szállni. Manzuli elfoglalása után az oroszok elfoglalták a Manzulitól délkeletre fekvő Hilart is, miután repülőgépekről hosszú ideig bombázták. Noha ez a hely négyszáz mérföldnyire van Karbintól,

Karbintban már kihirdették az ostromállapotot.

A Daily Telegraph értesülése szerint Csang-Kal-Sek és a nacionalista kormány belátta, hogy ilyen körülmények között helyesebb lesz a szovjettel meg egyezni. Ezért a nankingi kormány berlini követe ut-

ján német közvetítés révén magánjellegű megbeszéléseket kezdett a berlini szovjetnagykövettel. Moszkva azonban észrevette Nanking nehézségeit és olyan követeléseket támasztott, hogy a megbeszélések abba maradtak. Erre

a nankingi kormány formálisan felhatalmazást adott a mandzsuri kormányzónak, hogy az orosz szovjetsapatokkal kezdje meg a fegyverszüneti tárgyalásokat.

A fegyverszüneti tárgyalások során tanácskozások lesznek a keletkínai vasutak ügyében felmerült orosz-kínai konfliktus békés rendezésére vonatkozólag is. A nankingi kormány teljhatalommal ruházta fel a mandzsuri kormányzót a tárgyalások lefolytatására.

Le akartak löni egy prelátust a római Szent Péter templomban

A merénylő fiatalasszonyt, akinek a prelátus megbocsátott, a vatikáni törvényszék vizsgálóbírája szabadlábra helyezte

Rómából jelentik: A Szent Péter-templomban hét-főn este a litánia után merényletet kíséreltek meg a templomból távozó Smidt holland prelátus ellen. Egy fiatal asszony, akiről később megállapították, hogy Ramstad-Gudun Margitnak hívják, revolvert rántott és többször meg is huzta a ravaszt, de a fegyver nem sült el. A merénylet nagy pánikot idézett elő, a merénylőt lefogták és letartóztatták. A vatikáni hatóságok megindították a nyomozást a rejtélyes merénylő ügyében.

A történetekről jelentést tettek a pápának is és a Szentatya a jelentés meghallgatása után mélyen elszomorodva jegyezte meg:

— Valószínű, hogy szerencsétlen téremtéstől van szó, akit a nyomor hozott ki a sodrából. Vele szemben mély részvényt kell tanúsítani.

A vatikáni kormányzó jelentette a pápának, hogy az asszonyt a svájci gárda fogdája zárták, ahol két apáca vigyáz rá. A szerencsétlen nő idegrohamot ka-

pott és az apácák csak akkor távoztak tőle, amikor már megnyugodott. Állapota jobbra fordult, amit szintén jelentettek a pápának.

Smidt prelátus felkereste a vatikáni kormányzót és kijelentette, hogy megbocsátott az asszonynak. Ezt a nyilatkozatot jegyzőkönyvbe vették és később átadták a jegyzőkönyvet a vatikáni törvényszék vizsgálóbírájának, aki az asszonyt ismét kihallgatta. Az asszony megismételte előbbi vallomását és elmondta, hogy Smidt ígéretet tett arra, hogy elhelyezi Rómában valamely főúri családnál, vagy egyházi intézménynél. Az utóbbi időben igen nehéz viszonyok közé jutott és csak a püspök és egyes egyházi intézmények adományából tegette életét. Kihallgatása után a vizsgálóbíró intézkedett, hogy az eljárást szüntessék meg az asszony ellen. Erről a határozatról a szentszéki olasz követ táján értesítették a hatóságokat, majd az olasz hatóságok átvették a szerencsétlen asszonyt, akit visszaszállítanak hazájába.

EDISON BELL PENKALA

Képvisélet:

His Master's Voice, Columbia

GRAMOFONOK
és tánc LEMEZEK

Művészi
és tánc ALTERNO-RELAIS

GRAMOFONOSZTÁLY, NOVISAD

TELEFON 24-14, 24-87

hosszabb fegyházbüntetést kaptak, köztük Momirov Sztanát és Momirov Zsófiát életfogytiglani fegyházzra ítélték el.

A felelősségi bíróságon dr. Gyurgyev Besko felelősségi bírósági elnök büntetőtanácsa fogja tárgyalni az ügyet és tekintettel a tárgyalás iránt megnyilvánuló nagy érdeklődésre, a főtárgyalási elnök helyepőjegyeket ad ki. Baba Anujkát csütörtökön szállítják Noviszadra.

Bonni egyházi lap a noviszadi teológiai kongresszusról

A cikk a legnagyobb elismeréssel adózik a noviszadi vendégszeretetének

A gyakorlati kereszténység stockholmi világkongresszusa a világ egyházainak közös együttműködése érdekében, teológiai tanárokból álló bizottságot küldött ki, amely tudvalevőleg ezévi kongresszusát augusztus 3-ika és 10-ike között Noviszadon tartotta meg. Dr. Csirics Irinej noviszadi püspök elnökölt ezen a kongresszuson, amely nagyfontosságú egyházi kérdéseket vitatott meg. A kongresszuson a katolikus egyházat kivéve, a világ minden keresztény egyháza legnevezebb teológiai tanárával volt képviselve.

A Bonnbán dr. Karl Ludwig Schmidt bonni egyetemi tanár szerkesztésében megjelenő »Theologische Blätter« legújabb számát uralkodó részben ennek a kongresszusnak szenteli és ez alkalommal hosszasan és behatóan foglalkozik nemcsak a kongresszus egyházi jelentőségével, tanácskozásai, és eredményével, de szokatlan meleg szavakkal emlékezik meg Noviszadról, különösen dr. Csirics Irinej püspökről és a noviszadi társadalmi előkelő-ekről.

A cikk mindenekelőtt a kongresszus egyházi és tudományos működésével foglalkozik és arról közöl részletes tudósításokat. Szokatlan melegséggel adózik a cikk a püspöknek, aki páratlan vendégszeretettel látta vendégül a kongresszus tagjait.

— Az egy hétig tartó tanácskozásokat — írja a cikk — esténként fesztelen társalgás és beszélgetés követte Csirics Irinej püspök palotájában, amely alkalomkor a noviszadi tudós püspöke a pravoszláv egyház fontos kérdéseiről és problémáiról tájékoztatta a kongresszus tagjait, akik feszült érdeklődéssel hallgatták a magas színvonalú előadásokat.

A teológiai tanárok noviszadi tartózkodása alatt hamarosan megismerkedtek a város egyházi és politikai életének vezetőivel, akiknek élvezetes társaságában emlékezetes szép napokat töltöttek Noviszadon. Davidovics Damaszkín protodijakon töltötte be a Cicerone szerepét és a teológiai tanárok noviszadi tartózkodását, mindeire kiterjedő újrólma feleltethetné tette. A cikk beszámol a teológiai tanárok karnicai hajókirándulásáról, ahol megtekintették az amerikai-jugoszláv leánynevelőintézetet, amelyet tudvalevőleg Öfelsége a király alapítványából tartanak fenn. Beszámol a cikk a petrovadini és szremszkarlovci kiállításról és a patriárkai palota megtekintéséről, amely alkalommal dr. Vujics Vicenzius arhimandrita a keleti és a nyugati teológia egyik legalaposabb ismerője ismertette a szerb egyházi és állami történeti kérdéseket.

A cikk még beszámol arról a nagyszabású fogadóestről, amelyet Irinej püspök a palotájában a kongresszus tagjainak tisztelőre adott és amelyen a város előkelőségei, mintegy százötvenen voltak jelen, többek között Popovics Dáka bán, volt miniszter, dr. Borota Branislav polgármester, a különböző egyházak lelkészei.

A cikk végül részletesen beszámol a kongresszus résztvevőinek beogradi tartózkodásáról és jugoszláviai utjáról.

A kilencvenhárom éves méregkeverő a felelősségi bíróság előtt

Pénteken tárgyalják másodfokon Baba Anujka hűnyűgét

Noviszadról jelentik: A noviszadi felelősségi bíróság pénteken fogja tárgyalni Pistonja Anujka, kilencvenhárom éves vladimirovaci asszony bűnyűgét. Pistonja Anujka, vagy ahogy a falubeliek nevezik Baba Anujka — mint ismeretes — nagyszabású méregkeverési bűnyűg központjába került. Annak idején óriási feltűnést keltett ez az ügy, mert kiderült, hogy a kilencvenhárom éves asszony már ötven év óta folytatta hűnös üzemét és számos gyilkosság terheli lelkiismeretét.

A paneevói ügyészségre, egymásután érkeztek a feljelentések és mire a főtárgyalásra került a sor, már több mint tíz feljelentés érkezett Baba Anujka ellen. Az ügyészség a főtárgyaláson két rendbeli előre megfontolt szándékkal elkövetett emberölés büntetőjében hűnöségdíjtel vádolta, míg másik tíz ügyben még nem fejeződött be a nyomozás.

A főtárgyalást ez év június tizenhetedikén tartották meg óriási érdeklődés mellett. A vádlottak padján Baba Anujkán kívül még Momirov Sztana, Momirov Szima, Mllanko Ljubinka, Sztalics Danica és Turza Olga ilandzsai lakosok ültek, akik valamennyien a méregkeverőtől szereztek be a mérget, hogy hozzátartozójukat egyszíthassák. A legnagyobb érdeklődés természetesen Baba Anujka kihallgatása iránt nyilvánult meg, mert az öreg tőpörödött asszony szívósan tagadta bűnösségét, a vádlottakat nem akarta ismerni és amint állította, velük csak a csendőrségen találkozott először. Az elnök tanácsára, hogy helyerebb tenné, ha mindent töredelmesen bevallana, Baba Anujka azt válaszolta:

— Nincs mit bevallanom, ha felakasztanak, még akkor sem mondhatok mást, mint hogy ártatlan vagyok.

A tárgyaláson feltűnő énlékséget és temperamentumot árult el. Bár azt állította magáról, hogy nagyot hall, mégis — mint kiderült — vádlott társai, valamint a tanúk vallomását az utolsó szóig megértette, gyak-

ran helyeselt, vagy rosszalólag csóválta a fejét, olykor indulatosan kiáltott fel:

— Tekintetes elnök ur, akasszanak fel minajárt, ha egy szó is igaz ebből.

Egy ízben annyira elragadtatta magát, hogy Mi-

Baba Anujka

a kilencvenhárom éves méregkeverő

lankov Ljubinka harminnégy éves ilandzsai asszonyt, aki vádlotttársa volt és terhelen vallott ellene, a tárgyalóteremben, mielőtt megakadályozhatták volna arculütőit.

A paneevói törvényszék a kilencvenhárom éves öregasszonyt kétfelhelyi megfontolt szándékkal elkövetett emberölés büntetőjében mondotta ki bűnösnek és tizenötévi fegyházzra ítélte. A többi vádlott társai szintén

Oszi körinterjú

A szezon-költők lába alól lassan kieszik a talaj. A borongó, keserű poémák rekvizitumai: a haldekló fák, sárga falevelek, sűrű felhők, eső, fojtó ködök, hideg patakok vélegképp jobblétre szenderülnek és elenyésznek a félben, amely fehér takarót borít arra a bizonyos avarra és harasztra, amely nem zörög, ha a költők lelki szükségletből nem birizgálják.

Gyorsan meglátogattam az őszi világfájdalmak halk sóhaját, halálséjtelmek és buvaibélelt költemények főszerelőit.

ÖSZIRÓZSA. Ott állt a kert süppedt virágágyának jobb sarkában. Szegényke gondoltam, amikor megszűröl megláttam. Olyan volt, mint egy kóbor uccalány: kócos, mosdatlan és álmos. Az éjszakázástól és ködtől sárga volt az arca, de a keskeny, keserű szirmokon még végigfutott egy éles vörös csík. A régi ruzs, amely lassan lepatteg róla. Köszöntem:

— Kisztihand.

Zavarta jött és el akart futni. Szégyelte szétromlott kócos haját, rendetlen öltözetét.

— Bocssássa meg, — mondta — hogy így kell fogadnom. Beteg vagyok, napjaim meg vannak számlálva.

Két rozsdás szírom gördült le róla. Bánatosan nézett rám szegény ösziróza. Aztán megkérdezte, mit akarok? Megnyugtattam: nem verset írni. Csak úgy érdeklődöm, hogy van, mint van. Beteg, tüdővész, a mult éjjel megfázott és köhög. Egyedül van, a többiek elmentek részben a temetőbe, részben a virágüzletbe. Nincs senki, aki ápolja szegénykét. Sóhaját:

— Tépjen le, ne hagyjon szenvedni. Megfagyok.

Megsajnáltam, letéptem. Itt halt meg a télkabatom gömblyükében. Ráhajolt a vállamra és kilhelte a lelkét.

A LIGET. Ez az, amely már hervad és tarlott bokrai közt sárga levél zörög.

— Örjít ez a zörgés — panaszkodott a liget. — Állandóan zörög ez a sok hulla és a csösz nem akarja felsöpörni őket.

A liget sópánkodott, szidta a szelet, amely tépl, az esőt, amely örökké veri. A szerelmes csalit most átlátszó, mint az üveg, a párok elkerülnek és besuhannak a kapuk alá. A liget a legnagyobb nyomornak néz elébe, mert elhagyták a könnyelmű csavargók és a bőkezű szerelmespárok s most olyan árva, mint akit elhagyott a szeretője.

A FALEVÉL. Későn érkeztem és már elvesztette eszméletét. Ott hevert a földön, száijából ömlött a vér, egyre sárgult, egyre sápadt, ahogy illant belőle az élet.

— Hogy hívják? — kérdeztem sietve és fölé hajoltam, hogy elkapjam minden szavát.

— Hulló Falevél... sóhajtott és kellemesen érintette, hogy felkerestem. — Én vagyok a híres Hulló Falevél, amely könnyezve beszél...

— Hívják orvost?

— Nem, hagyjon meghalni.

Ezt mondta és visszahanyatlott. Fel akartam emelni és be akartam takargatni, de ebben a pillanatban arra rohogott egy autó és átgázolt rajta. Apró sikolyt hallottam és a következő percben elnyulva, hemecskolva, holtan hevert előttem a falevél. Felirtam az autó számát és tovább mentem.

A VARJU. Fent károgott a jegenyén. Kérésemre azonban leszállt és sötéten kijelentette, hogy jön a tél, találkozott vele a hegyek között.

— Hogy van a kedves szem?

— Kívájták — felelte.

— Uraságnak tíz dinár van kitűzve a fejére! Tudja?

— Igen, hallottuk és emiatt általános fejtelenség uralkodik közöttünk. Ugy látom nem becsülnék már bennünket, pedig Csathó Kálmán ur regényt is írt rólunk. Ismeri? Varju a tronyórán...

Ezeket mondta az öreg és felszállt a bánatos felhők alá.

JÓZSIKA. A kávéház ajtaja előtt áll szótlanul, zsebre dugott kézzel. Hatéves, értelmes fiúcska, senkihez soha nem szól.

— Mit csinálsz itt?

— Kéregetek — feleli egyszerűen és természetesen, mintha csak azt mondaná: játszom.

— De hiszen nem szólsz egy szót sem?

— A szememmel kéregetek.

Majdnem könny száradt a szemembe. Szegény Józsika, milyen naiv és milyen áttatlan. Ott áll szegényke reggeltől estig a langyos kis fülkében, a két ajtó között és nem szól, nem nyújtja ki a kezét, csak mélyen, szomorúan belénéz az emberek szemébe.

A szeme: ragyogó, fekete, igéző, nagy gyerekszem. Igaza van, aki ebbe a szomorú főszerkesztő szemébe belénéz, annak megindul a szíve. És Józsika magyarul. Hogy ő nem kér, csak néz. Nézi a kávéházból ki-

és berohanó bundás bácsikra. Ha sikerül elkapni a bácsi tekintetét, akkor a lelkét, a szívét, a szegénységét és korgó kis gyomrát a szemébe koncentrálja.

Ezzel a különös lélektani koncentrációval Józsi-ka ird és mond: fél dinárt kéregetett reggel hétfő! este hatig. Szegény Józsika, mondom neki, hogy ez nem jó módszer, ez a megigézés nem üzlet, ha már kéregetni kell — nyújtsa ki kis tenyerét és szóljon: hogy bácsi kérem ön már bevette a haboskávét két kiflivel és kijátszott négy bulit, legyen kegyes nekem

is adni egy pár parát, mert a mamám, aki különben maga is kéreget, ide küldött...

Józsi-ka csak rázza a fejét. Nem mukkan, mert fél, hogy akkor kizavarják. Csak a szemével kéreget.

Uraim és hölgyeim, felhívom becses figyelmüket Józsi-ka könyörgő két szemére. Nézzenek bele, ha bemennek a kávéháza és...

A többi megmondja az a két szomorú szemgolyó...

(sz. e.)

Mi lesz az új utépitésekkel?

Klicin Mita nyilatkozata az utépitési program végrehajtásáról

A *Napló* néhány nappal ezelőtt ismertette azt a terjedelmes rendeletet, amelyet Klicin Mita, a bácskai tartomány távozó biztosa hivatalának átadása előtt kiadott és amelyben utasította a járási utbizottságokat, hogy legkésőbb november 29-ikéig tartsák meg ülésüket és készítsék elő utépitési programjukat a következő öt évre, amelyet a rendelet értelmében teljes költségvetéssel kell kidolgozni és az építésügyi miniszterhez felterjeszteni.

A volt tartományi biztos nyilatkozatával kapcsolatban dr. Adamovics Szevén, a noviszadi járási utbizottság elnöke a *Napló*-ban nyilatkozott az utbizottság álláspontjáról és ezalkalommal kijelentette, hogy a tartományi biztos rendeletét az utépitési bizottság nem hajthatja végre, mert azt a báni hivatal még nem hagyta jóvá és a helyzet a jövőre úgy alakult, hogy a járási utbizottságok ezentel csak a báni hivatal illetékes osztályának utasításait hajthatják végre.

Klicin Mita, volt tartományi biztos dr. Adamovics Szevén nyilatkozatára és a noviszadi járási utépitési bizottság elnökének álláspontjára vonatkozólag a *Napló* noviszadi munkatársának a következőket mondta:

— Dr. Adamovics Szevénnek a *Napló*-ban tett nyilatkozata szerint az utbizottságok nem hajthatják végre az én rendeletemet. A rendeletemnek nem az volt a célja, hogy az utbizottságokat utasítsam annak végrehajtására, hanem, hogy a tartományi bizottság által kidolgozott utépitési programról véleményt mondjanak és azt terjesszék fel az illetékes felsőbb hatóságokhoz. Az építésügyi miniszter ugyanis az ön-

kormányzati utakról szóló törvény 71-ik szakasza értelmében felszólított engem, hogy tegyek javaslatot a legközelebbi öt évi utépitésre vonatkozólag, amelynek végleges keresztülvételéről, a törvény értelmében természetesen, az építésügyi miniszter dönt. A miniszter rendeletere értelmében elkészítettem a javaslatomat, amelyet elküldöttem az utbizottságokhoz, azzal a felszólítással, hogy azok mondjanak véleményt, hogy a tartományi utak öt év alatt elkészíthetők-e, vagy azok elkészítéséhez hosszabb idő szükséges. Egyben felszólítottam őket, hogy megeendő javaslatukat terjesszék fel helyettes hatóságokhoz, amely most már a báni hivatal, miután a tartományi biztosság megszűnt működni. Eszerint az utbizottságok nem határoznak, csak véleményt adnak a báni hivatal számára, amely viszont a maga javaslatával felterjeszti az utbizottság javaslatát az építésügyi miniszterhez. Ha az utbizottságok a kitűzött határidőig nem is adnak véleményt, a báni hivatalok ex offo állapítják meg a szükséges tennivalókat és terjesszük fel javaslatukat a miniszterhez. Itt tulajdonképpen nincs másról szó, mint a jogfolytonosságról a munkában, mert abban az időben, amikor a miniszter a tartományi biztosokat javaslatételre utasította, a tartományi biztosok voltak illetékesek és kötelesek a rendeletet végrehajtani. Ha nem tették volna meg, mulasztást követtek volna el. Én csak azt akartam, hogy megismeressem az egyes utbizottságokkal, hogy milyen munka vár rájuk, mert olyan utakról is van szó, amelyeknek elkészítése két, vagy három járási utbizottság hatáskörébe tartozik.

Leves és kenyér!

Az ideai szuboticeai inségakció startja — Hatvan mázsa vágott fa, két és fél mázsa liszt, fél mázsa szalonna és egyéb adományok az első napi eredménylistán

A *Napló* a mult télen vezércikkét szentelt a nyomornak, amely vizsgálata után nőtt mindenütt és emberlelti megpróbáltatások elé állította a munka nélkül maradt munkások és egyéb inségesek tömegeit. A *Napló* emlékezetes vezércikke a segítségre vágyó emberiség élvoncaival kiáltotta bele a nyilvánosságba, hogy Szuboticeán kétezeröttszáz munkanélküli nyomorog családotól. Több ezer nincstelen, reménytelen ember cihaló segélykiáltását erősítettük fel a publicisztika messzihangzó megafonjával, több ezer nyomorgó munkanélküli reményességét tolmácsoltuk, amikor segítséget kértünk a számukra és megnyugtató érzés, boldog öröm volt, amikor már másnap megérkezett a válasz, a könyörületeség és az emberiség válasza az első nagyobb adomány formájában.

Ezután egész riportciklust szenteltünk a szuboticeai nyomornak, pillanatfelvételeket, megrendítő epizódokat és még megrendítőbb helyzetképeket tergettünk lapunk nagy nyilvánossága elé és a nyilvánosság szíve, a fizika törvénye szerint, mint ahogy az érintett hangvilla rezonanciája olyan pontosan rezonált a könyörületeség és a jótékonyág hívó szavára. Egymásután érkeztek a pénz és természetbeni adományok, amelyeknek szétosztását külön bizottság végezte. Elsőnek tavaly is, úgy, mint az idén, a *Barzel* vaskereskedő cég adott lendületet az akciónak nobiles példaadásával.

Nagyon sok nyomorgót láttunk el tüzelővel, étellel és némi pénzzel az elmúlt télen is, amikor azonban a *Napló* által megindított akció eredménysszámliját állítottuk fel, látnunk kellett, hogy a segélyezésből érezhetően hiányzott a rendszer, itt-ott kisebb anomáliák is előfordultak, szóval nem ment minden úgy, ahogy szeretnénk volna. Az okokat keresve, rájöttünk, hogy az akció későn indult meg, a nyomor kegyetlen karjai már fojtó szorítással ölelték magukhoz a szerencsétlen inségeseket, amikor az első adományok beértek és a cél érdekében mellőzni kellett az intézményesített jótékonyág minden rekvizitumát. Idővesztés nélkül rendeltetési helyeikre kellett juttatni a beérkezett adományokat és nem volt mód, idő és lehetőség tökéletesen igazságos szétosztási rendszer kiépítésére.

A nyomorakció starteri tisztét ebben az évben is a *Napló* vállalta, ezuttal azonban felhasználjuk az elmúlt tél tanulságait. Nemrég ismét a *Napló* vezetőhelyén hangzott fel az első segélykiáltás. A *Közlekedő tél* című vezércikk emlékeztetett az elmúlt tél eredményeire és felvázolta az ideai akció költségeit. Való-

ban a tanulságokat minden tekintetben fel kell használni és ennek a célkitűzésnek első megnyilvánulása éppen az, hogy az idén már novemberben elindítjuk a nyomorakció repülőgépet, amelynek gyorsuló sebességet kívánunk és reméljük, hogy minden defektus nélkül fogja átrepülni a teendő óceánját. A vezércikkre ismét a *Barzel* cég jelentkezett elsőnek adományával. Száz tányért, száz kanalat és száz villát ajánlott fel az akció céljaira. Az adományról először a vasárnapi szám *Tányér, kanál, villa* című vezércikke számolt be és egyben vázolta az akció megszervezésének további útját is.

Ezen a télen az ötletszerű és rendszeretlen segélynyújtás helyett a szuboticeai humanitárius és kulturális egyesületek képviselői vették kezükbe az akció intézését. Az illetékes hatóságí tényezőök támogatásával egy népkonyhaszerű intézményt fognak létesíteni, egy helyet, ahol az arra szoruló minden bürokratikus formáság nélkül jó tányér meleg, tápláló leveshez, egy darab kenyérhez juthatnak és ahol melegezni is lehet. Erre vonatkozólag már hosszabb idő óta folynak a tárgyalások, úgyhogy mire szigorúvá válik a tél, nyilvános étkező és melegedő várja majd a szuboticeai nyomorgók szomorú csapatát.

Leves és kenyér, ezen a télen ez legyen a jelszó, amelynek jegyében küzdelemre indulunk a könyörületes és a jótékonyág segédcspataival a szuboticeai munkanélküliek és egyéb inségesek megsegítésére.

A *Napló Tányér, kanál, villa* című vezércikkére máris több adomány érkezett be. Ideiktatjuk azoknak a cégeknek a neveit, amelyek elsőnek siettek a kibontott zászló alá:

Barzel d. d. 100 tányér, 100 kanál, 100 villa.
Korhec Gyula cég 50 kilogramm zsirszalonna.
Margit parni mlín 100 kilogramm 2-es lőző-

liszt.
Gornjobačko Udrúženo Paromlinski d. d. 150 kilogramm 2-es lőzőliszt.

Vig Lipót cég 10 mázsa vágott fa.
Ign's cég 20 mázsa vágott fa.

Potesmann Iszó 10 mázsa vágott fa.
Ádám Aladár 10 mázsa vágott fa.

Frankl és Löwy cég 10 mázsa vágott fa

Pénzbeli adományokat és természetbeni adományok bejelentését a *Napló* szerkesztősége elfogadja és a lapban nyugtázza. A természetbeni adományok fölött a megalakuló bizottság fog diszponálni

KARÁCSONYI VÁSÁR

Szenzációs olcsóság

Pero Vujkovičnál

Női és férfi szövetek	Mintás bársonyok és flanellek
Butor-szövetek	Jó maradékok
Szőnyegek	Georgettek Crepe de Chinek

TŐZSDE

Zürich, nov. 26. (Zárlat.) Beograd 9.12 és fél, Páris 20.13 háromnegyed, Newyork 518.20, Brüsszel 72.05, Milánó 26.97 és fél, Madrid 70.75, Amsterdam 207.95, Berlin 123.31, Bécs 72.74, Szófia 3.73, Prága 15.27 háromnegyed, Varsó 57.75, Budapest 90.23, Bukarest 3.07 háromnegyed.

Beograd, nov. 26. (Zárlat.) Páris 221.38—221.38, London 275.87—275.07, Newyork 56.455—56.255, Zürich 1097.40—1094.40, Milánó 296.50—294.50, Berlin 13.53—13.50, Bécs 7.96.02—7.93.03, Prága 167.85—167.05, Budapest 9.90.32—9.87.32.

Beograd értéktőzsde, nov. 26. (Zárlat.) Hétszázalékos államadóssági kötvény 85.50—84.25, négy százalékos agrárköcsönkötvény 52—51.50, Ratna steta prompt 437.50—434.50, decemberre 438.50—438.25, januárra 439.50, februárra 412, Narodna Banka 8300 dinár.

Beograd gabonárák, nov. 26. Buza fővonalon 76—77 kilós, négy százalékos 175—180, buza dunal síp szorbai 77 kilós, három százalékos 185, tengeri áprilsra 141 dinár. Irányzat a gabonapiacra tartott volt.

Zagreb, nov. 26. (Zárlat.) Páris 221.38—223.38, London 275.07—275.87, Newyork 56.26—56.46, Zürich 1094.40—1097.40, Milánó 294.60—295.60, Amsterdam 22.75—22.81, Berlin 13.50—13.53, Prága 167.05—167.85, Budapest 987.32—990.32.

Noviszdai terménytőzsde, nov. 26. Buza bácskai 77 kilós 187.50—190, bácskai 78 kilós 190—192.50, hajó Tisza 78 kilós 197.50—202.50, bánáti 77 kilós 185—187.50, szlavóniai 77 kilós 185—197.50, szerémi 77 kilós 180—185, Arpa bácskai 63—64 kilós 120—125, szerémi 63—64 kilós 120—125, Zab bácskai 137.50—142.50, szerémi 137.50—142.50, Tengeri bácskai új, garantált minőség 112.50—115, bácskai új 105—107.50, bácskai új XII—I. 117.50—120, bácskai új, III. Duna 135—137.50, bácskai új IV—V. 137.50—140, bácskai szárított 135—137.50, bácskai szárított Duna 135—137.50, bánáti Duna III. 135—137.50, bánáti hegyi III. 135—137.50, szerémi új, garantált minőség 112.50—115, szerémi új 105—107.50, szerémi új XII—I. 117.50—120, szerémi Duna III. 135—137.50, szerémi szárított 135—137.50. Lászt Özg. és Ög. bácskai 295—305, 2-es 265—275, 5-ös 275—245, 6-os 190—200, 7-es 150—160, 8-as 112.50—147.50, Korpa bácskai jutasszékokban 97.50—102.50, bánáti 97.50—102.50, szerémi 97.50—102.50, Burgonya fehér szlovéniai 55—60, rózsaszín szlovéniai 80—85, Irányzat változatlan, forgalom 53 vagon.

Budapesti gabonátőzsde, nov. 26. (Zárlat.) Készárúpiac, irányzat esendes, Buza 77 kilós: tiszavidéki 23.15—23.55, felvidéki 22.60—22.90, fehérmegeyi 21.65—21.90, pestvidéki 21.65—21.90, Buza 78 kilós: tiszavidéki 23.45—23.75, felvidéki 22.80—23.10, fehérmegeyi 21.90—22.10, pestvidéki 21.90—22.10, Buza 79 kilós: tiszavidéki 23.70—24.10, felvidéki 22.05—23.30, fehérmegeyi 22.15—22.35, pestvidéki 22.15—22.35, Buza 80 kilós: tiszavidéki 24—24.35, felvidéki 23.10—23.35, fehérmegeyi 22.25—22.45, pestvidéki 22.25—22.45, Rozs: pestvidéki 15.20—15.30, másszármazású 15.20—15.30, Arpa: takarmány Ia 15.80—16.50, sör, felvidéki magyarországi 19.50—21, Zab Ia 14.50—15.50, Tengeri tiszántúli morzsolt 14—14.15, Határidőpiac, irányzat gyengén tartott, Buza márciusra 24.70—23.71, májusra 24.48—24.50, Rozs márciusra 16.97—16.98, Tengeri májusra 16.48—16.49 pengő, Árak 100 kilónként, budapesti fuvarparitás értendő.

Budapesti sertés- és vágómarhavásár, nov. 26. Felhajtás 2100 darab sertés, Irányzat: változatlan, Árak: zsirsértés Ia urasági nehéz páronként 300 kilós 147—148, szedett közép zsirsértés 220—260 kilós 122—131, zsir nagyban 170, szalonna 3 darabos, táblás, sózott 140, négy darabos 136, Vágómarhavásár, Felhajtás 260 darab borjú, Irányzat: lanyha, Árak: Borjú Ia 162—170, kivételesen 174, borjú középminőségű 146—160 ill. kilogrammonként.

Bécs sertésvásár, nov. 26. 5929 zsirsértés, 2240 hussértés, 3348 Jugo, Árak: Prima urasági 2—205, sze-

dett 180—2, öreg 180—185, hussértés 1.70—2.65, Irányzat: prima áru tíz garassal, szedett áru tíz garassal drágább.

Chicago terménytőzsde, nov. 26. Középfolyamok (zárójelben az előző napi zárlat): Buza december (123) 122 egynegyed, március (130.50) 122 ötnyelcad, május (134.375) 133 ötnyelcad, Tengeri december (87.625) 87, március (92.125) 91 háromnegyed, május (94.50) 94 egynyelcad.

Winnipeg terménytőzsde, nov. 26. Középfolyamok: Buza december (134.75) 134, május (143) 142.5, július (144.375) 143 háromnegyed.

Liwoopool terménytőzsde, nov. 26. (Zárlat.) Buza december (8 sh 9 és fél d) 8 sh 9 egynegyed d, március (9 sh 5 és fél d) 9 sh 5 háromnegyed d, május (9 sh 8 és fél d) 9 sh 8 egynegyed d.

Vizállás

A noviszdai hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő. Duna: Vukovár 182 (—8), Palánka 174 (—14), Noviszdai 201 (—11), Zemun 366 (—2), Pancsevo 298 (—2), Szmederevo 378 (—0), Dráva: Ozijek 154 (—16), Mitrovica 548 (—8), Száva: Zagreb 20 (—10), Beograd 277 (—3), Tisza: Senta 172 (—4), Becsej 138 (+2), Títel 263 (—3).

Leszurtak és kiraboltak egy német tudóst

Vakmerő rablótámadás Berlin külvárosában

Berlinből jelentik: Dahlemben, Berlin elővárosában vakmerő rablótámadást követtek el a Vilmos császár-intézet egy tanára, Weibert Ferenc ellen. A sötét utcában két fiatalember ugrott a professzor elé és rákiáltott, hogy adja oda a pénzt. Weibert ellenkezni próbált, mire a támadók agyba-fübe verték és több törzsúrással súlyosan megsebesítették.

Weibert tanár eszméletlenül rogyott össze, mire a támadók elrabolták pénztárcáját, aktatászkáját és minden értéktárgyát. Járókelők találták meg és kórházba szállították a súlyosan sebesült professzort. Késő éjszaka letartóztatták két suhancot, akik alaposan gyanúsíthatók a rablótámadással.

Tilos a gyermekházasság Indiában

Tizenkétéves völgegy, ötéves menyasszony

Londonból jelentik: A gyermekházasságokat tiltó törvény a jövő áprilisban lép életbe Indiában. Ennek megelőzésére a szülők sietnie kell a szűkekorú gyermekeiket megházasítani. A vallásos hinduk kétségbeesetten keresnek házastársakat apró gyermekek számára. A hozománykínálat hihetetlen magasságot ért el, az uzorások üzlete felvirágozott. Magában Susat városában rövid idő alatt kétezer gyermekházasságot kötöttek, közöttük számos olyan házasságot, amelynél a házastulandók kora öt és tizenkét év között változik.

A Daily Telegraph jelentése szerint még a csecsemő házasságok sem tartoznak a ritkaságok közé, sőt Kanbi kerületben áldott állapotban levő anyák megszületendő gyermeküket előre eljegyzik azzal a feltétellel, ha a gyermek megfelelő nembeli lesz.

Legjobb hirdetési orgánium a „BACSMEGYEI NAPLO”

HIREK

— **Előlékészületek december elseje megünneplésére.** December elsejét, az egyesülés tizenegyedik évfordulóját fényes keretek között ünnepli meg Szubotica. Dél előtt minden felekezet templomában ünnepi istentisztelet lesz, a katonaság díszfelvonulást rendez, majd Osztojics Szelimir polgármester fogadja a hatóságok képviselőit és a közönséget a városházán. Ugyanez nap üli meg szlavóját a szuboticei jugoszláv szokolajegyesület is, amely vasárnap este ünnepi szokolajegyesület rendez. A vasárnapi ünnepségek programját most állítják össze. — Mint Vrbászról jelentik, ott néhány nappal ezelőtt bizottság alakult, amely kidolgozza a december elsejei állami ünnep programját. Az ünnepségek bevezetéseként szombat, harmincadikán este fátylasmenetet rendeznek. A menet a novivrbászi főútcáról kiindulva a sztari vrbászi községházaig megy, majd visszatér Novivrbászra. December elsején dél előtt az összes vrbászi templomokban istentisztelet lesz, este pedig a kaszinóban mulatságot rendeznek. — Szentai jelentés szerint a város lakossága fényes ünnepségek keretében fogja megünnepleni az államegyesülés napját. December elsején minden felekezet templomában istentisztelet tartanak, este pedig hazafias felolvasásokat, mikévdelő előadásokat és szokolajgyakorlatokat rendeznek. A városi tanács felhívja a lakosságot, hogy december elsején kék, fehér, piros színű zászlókkal lobogózzák fel a házakat.

— **Küldöttségek a bánál.** Noviszdáról jelentik: Popovics Dáka bánt kedden számos küldöttség kereste fel. Perlesz község tisztagu deputációja üdvözölte a bánt és a segédbánt és kérte az elhelyezett jegyző visszahelyezését. A noviszdai pravoszláv szerb hitközség Monasevics Dusan hitközségi elnök vezetésével tisztelettel a bánál. A német baptista hitközség küldöttsége, amelyet Wolf Mátyás vezetett, szintén kedden délelőtt tisztelettel Popovics Dáka bánál és Misovics Vidoje segédbánál. A szuboticei Miasszonyunk tanítózárdá apácáinak küldöttsége üdvözölte a bánt új hivatalában és támogatását kérte. — December 1-én Indiján Péter király emlékművet lepleznek le és a szoborbizottság küldöttsége azzal a kéressel kereste fel a bánt, hogy vállalja el a leplezési ünnepség védnökségét. — A dárdai járás és beljei körjegyzőség deputációja is tisztelettel a bánál és segédbánál, akikről kérte az elhelyezett beljei jegyző visszahelyezését.

— **Dr. Vlaskalin Milorád belügyminiszteri inspektor Szentán.** Szentáról jelentik: Dr. Vlaskalin Milorád belügyminiszteri inspektor kedden délelőtt átutazott Szentán. A rendelkezésére álló két órai idő alatt felkereste Gyorgyevics Szlobodán polgármestert, Vlahovics Dusan járási főszolgabíró és Miodragovics Gyorgye rendőrőlkapitányt.

— **Osztojics Szelimir polgármester hazaérkezett.** Osztojics Szelimir, Szubotica város polgármestere, aki a napokban Beogradba utazott, kedden este hazaérkezett és hivatalát szerdán foglalja el.

— **Nyugdíjazták a bácskai tartomány állategészségügyi osztályának főnökét.** Ötölsége a király Szeksz Józsefet, a bácskai tartomány állategészségügyi osztályának főnökét a földművelésügyi miniszter javaslatára nyugdíjállományba helyezte.

— **Időjárás.** A meteorológiai intézet jelentése szerint enyhe, borús, ködös idő várható lecsapódásokkal.

— **A dunai bánász új osztályfőnökeinek kinevezése.** Ötölsége a király a földművelésügyi miniszter javaslatára a dunai bánászhoz a mezőgazdasági osztály főnökévé Orlics Milán eddigi bácskai tartományi földművelésügyi referensét nevezte ki. A dunai bánász földművelésügyi tanácsosává Radojesin Gyorgye eddigi szerémségi tartományi földművelésügyi osztályának tisztviselőjét és tisztviselővé Lukics Szevánt, a dunai bánász titkárákat nevezte ki Ötölsége.

— **Kinevezések.** Beogradból jelenti az Avala: Ófel-
éke Alekszandar király a földművelésügyi miniszter
előterjesztésére kinevezte a bánságokhoz az állat-
egészségügyi közegeket. A dunai bánsághoz állatorvosi
inspektorrá Kalab Lukát, a beogradi tartományi fő-
ispánság állatorvosi referensét, állategészségügyi in-
spektorrrá Milkovics Vladislávot, a valjevi tartományi
főispánság állategészségügyi referensét nevezte ki.
Állatorvosi főtanácsossá a dunai bánsághoz Horák
Franjo volt bácskai tartományi állatorvost neveztek
ki. A többi bánságnál történt kinevezések során Mun-
rovics Franjo beogradi tartományi főispáni állatorvost
a vardari bánsághoz állatorvosi főtanácsossá nevez-
ték ki.

— **Az apatini járás községeinek küldöttsége** Beo-
gradban. Apatinból jelenti: Az Apatin-szontai ármen-
tesítő társulat érdekkörébe tartozó községek: Apatin,
Szonta, Bogojevó, Priglevecasveticiván, Kupuszina és
Bácski-Monster harminc tagu küldöttséget menesz-
tettek Beogradba. A küldöttség, amelynek a községi
jegyzők, a községi bírák és a nagyobb birtokosok a
tagjai, a pénzügyminiszteriumban memorandumot
nyújtanak át, amelyben kéri, hogy az adókievitésnek
a kataszteri tiszta jövedelemből vonják le azt az
illetéket, amelyet ármentesítési illeték fejében azok
a földbirtokosok fizetnek, akiknek birtokuk árterület-
ten fekszik. A jelenlegi helyzet ugyanis az, hogy ezek
a gazdálkodók az illeték le nem vonása következtében
több adót fizetnek, mint mások. A küldöttség ezután
a földművelésügyi miniszteriumba megy, ahol kéri
fogja, hogy az Apatin-szontai ármentesítő társaság-
nak adják vissza az autonómiát, mert a társulatnak
pénzre van szüksége és ha nincs autonómiája, csak
körülményes uton tud pénzhez jutni. A küldöttség
Beogradból visszatérően, Noviszadon tisztelegni fog
Popovics Dáka bánnál.

— **Befejezéshez közeledik a bácskai tartományi fő-
ispánság likvidálása.** A bácskai tartományi főispánság
likvidálása befejezéshez közeledik. Jovanovics K. Mi-
lorád volt főispán utazása után néhány napon belül
a tartományi irattár legnagyobb részét átküldték No-
viszadra a dunai bánhoz. A még Szomborban lévő
ügyiratokat a legközelebbi napokban küldik át. Ugyan-
ilyen mértékben haladt előre a bácskai tartományi hi-
vatalinak likvidálása is. Klicin Mita, a bácskai tarto-
mány komeszárja még néhány nap előtt átadta hiva-
latát Bojics Bogdánának, aki a tartomány likvidálási
munkálatait vezeti. A közeli napokban, legkésőbb else-
jéig rendezik az elszámolásokat. A főispáni hivatalok
tisztviselőinek kérdése egyelőre még rendezetlen és
a volt vármegei székhez épületének kihasználásáról
sem történt eddig döntés. Az épületben a főispánság
eltávoztával közel kétszáz hivatali helyiség marad
üresen. Az üres helyiségek kihasználása érdekében
már több oldalról érkezett kérésény Popovics Dáka
bánhoz. A beadványok javasolják, hogy a bán helye-
ze a kiürült hivatali helyiségekbe a járásbírószágot, az
államügyészséget és a szolgabírószágot, amelyek eddig
bérelt helyiségekben működtek és az áthelyezés által
több ezer dinárt meg lehetne takarítani. Ebben az ügy-
ben Popovics Dáka bán a legközelebb fog dönteni.

— **Nahum Sokolov bukaresti előadása a palesztinai
helyzetről.** Bukarestből jelenti: Bukarestben hétfőn
cionista nagygyűlés volt abból az alkalomból, hogy a
cionista világszövetség végrehajtó bizottságának elnöke,
Nahum Sokolov Bukarestbe érkezett. A gyűlésen
résztvett Mironescu külügyminiszter is és nagy be-
szédet mondott, amelyben rendkívül meleg szavakkal
emlékezett meg a cionista mozgalomról, teljes sikert
kívánva a civilizált emberiség érdekében a cionista
törekvéseknek. Mironescu után Szokolov tartott elő-
adást a palesztinai helyzetről.

— **Lakodalmak a levegőben — két halottal.** New-
yorkból jelenti: Borzalmas és a maga nemében páratlan
szerecséltenséggel végződött hétfőn egy légi lakodalmak.
Marijorie Klínger, egy newyorki milliome-
lánya tartotta esküvőjét egy fiatal kereskedővel és
ezután a lakodalmi vendégekkel repülőgépre ült. Az új
páron kívül tizenkét vendég vett részt a repülőgépen
rendezett lakodalmában. A program szerepelt az is,
hogy az ifjú pár és a vendégek ejtőernyővel fognak le-
ereszkedni a földre. Elsőnek a fiatal asszony ugrott le,
de rosszul huzta meg az ejtőernyő zsinórját, az ernyő
nem nyílt ki és a szerencsétlen teremtés háromszáz
méter magasból lezuhant. Másodiknak a fiatal férj ug-
rott ki a repülőgépből, de az ő ejtőernyője sem nyílt
ki és szintén agyonzúzta magát. Csak akkor vették
észre fent a magasban a katasztrófát, amikor a ven-
dégek közül is néhányan készültek leereszkedni, akik
a szerencsétlenség láttára, természetesen lemondtak
a nyaktörő mulatságról.

— **Fényes keretek között tartják meg Vrbászban a
december elsejéi állami ünnepet.** Vrbászról jelenti:
Vrbászban néhány nappal ezelőtt bizottság alakult, amely
kidolgozza a december elsejéi állami ünnep program-
ját. Az ünnepségek bevezetéseket szombaton, harmin-
cadikán este fátylasmenetet rendeznek. A menet a
novivrbaszi főuccáról kiindulva a sztarivrbaszi köz-
séghez lát meg, majd visszatér Novivrbaszra. Decem-
ber elsején délelőtt az összes vrbaszi templomokban
Istentisztelet lesz, este pedig a kaszinóban mulatságot
rendeznek.

— **Thutankamen legújabb áldozata.** Londonból je-
lentik: Mr. Bether egyiptológus, aki tagja volt a tra-
gikus véget ért Hooward Carter expedíciónak is, rejtélyes
körülmények között halt meg Egyiptomban.
Mint emlékeztet Hooward Carter a Thutankamen sír
feltárója mérges lény csipésének esett áldozatul nem-
sokkal a fáraó sírkamrájának felfedezése és az ott
talált kincsek napvilágra hozatala után. Az egyiptomi
néphit Carter halálát Thutankamen bosszújának tulaj-

donította, annál is inkább, mert a hírneves kutató már
nem az első személy volt, aki a Thutankamen-sír boly-
gatása közben meghalt. Mr. Bethel Thutankamen leg-
újabb áldozata kideríthetetlen módon halt meg. Néhány
héttel ezelőtt tartotta meg eljegyzését a fiatal egyiptol-
ógus, aki a legközelebbi napokban esküvőjét is meg
akarta tartani, most azonban luxori villájának háló-
szobájában, holnan találták meg. Egyiptomban a rejtély-
es haláleset híre bahunás félelem vett erőt a lakos-
ságon, az emberek esküsznek rá, hogy Bethelt a 3200
évvél ezelőtt elhunyt Thutankamen fáraó bosszúja ölte
meg, amiért örök nyugalomát zavarta.

— **A szentia adótitiztek új beosztása.** Szentáról je-
lentik: Gyorgyevics Szlobodán polgármester kedden
délelőtt bucsúzott a főmentett adóhivatalnokoktól és a
városi tanács nevében köszönetet mondott eddigi munká-
lkodásukért. Ugyanezen alkalommal a város öt adó-
kerületének vezetőbiztsíjait Gvelminó Alekszandar, Pe-
haim Dezider, Vlascic Nikifor, Rákics Láz és Haydn
Gyuro adótitizteket jelölte ki.

— **A szerb nővérek jótékony egyetemen teadól-
tatója.** Noviszadról jelenti: A szerb nővérek jótékony
egylete vasárnap délután kitűnően sikerült műsoros
teadólant rendezett a Szloboda nagytérképben. A
műsoron két kabaréjelenet szerepelt, amelyekben No-
vacek Mila, Szonics Marci, Auslitz Ernő és Szonics
Ferenc arattak nagy sikert. A kabaréjelenetek zene-
számait Kladek Imre hegedűn és dr. Kopasz Pál zen-
gorán kísérte. Műsor után tánc volt, amely kitűnő
hangulathoz késő estig tartott.

— **Kiadtak két bírást Olaszországnak.** Zagrebből
jelenti: A zagrebi rendőrség kedden délelőtt átadta
a főmei olasz hatóságoknak Mikulovics Antalt és Le-
nási Pétert, akiket az olasz hatóságok számos bü-
ncselekmény elkövetésével gyanúsítanak és kiadatásuk
kérték a jugoszláv hatóságoktól. A jugoszláv ha-
tóságok is több büncselekmény kiadatását kérték az olasz
hatóságoktól.

— **Százéves házassági évforduló.** Rio de Janeiro-
ból jelenti: A világ legrövidebb házasságra ünnepelte
vasárnap Curitiba braziliai városban házasságának szá-
zadik évfordulóját. A férj, José Pacifico 129 éves, fele-
sége pedig 125. Legfiatalabb leányuk 66 éves. Para
braziliai tartomány híres arról, hogy az egész világon
itt a legmagasabb az átlagos emberi életkor. A tarto-
mányban több mint ötven száz évvel idősebb ember
él. A legidősebb 131 éves.

A ház, melyben Shakespeare született

Stratford, Upon Avon.

Az a szoba, amelyben a legnagyobb drámáiról szü-
letett, kicsiny, egyszerű, szomorú. A kandalló mellett
egy magastámlájú szék áll. A szerény asztal kicsiny-
nek rémlik a nagy gipszszobor alatt. Van itt még egy
régimódi láda is, círázatokkal ékes. *Egyik saroktól a
másikig a parkett laza kockái között, mint valami
anakronizmus, modern csökhígyó fut. Ha az ember föl-
emeli a kezét, elérheti a mennyezetet. Mind a falak,
mind a mennyezet telistele van firkálva nevekkel, dá-
tumokkal, nyílalt észközt szivekkel, áldádsokkal.*

Itt született Shakespeare. A szoba gerendázata
előrémlik a sűrű palatető alatt. Körötte virágokert,
borostyánnal, mely a falra mászik.

Londonból indul az a vonat, mely idehozza őket.
A vonaton ez a felírás *Shakespeare Express*. Az uta-
sok csinos kis pályaudvaron szállnak ki. Jókárban tar-
tott ut vezet a faluig, melyet az Avon határol, csilló-
gó, aranyszín vizével.

Ez az ódon ház muzeummá alakult. Különbösen arc-
képeket, kéziratokat őriznek itten. Sajnos, nem a drá-
máiról készírték, mert azok elkaikódtak, pusztán ré-
hány ritka aláírást. *A hozzá intézett leveleiből is csak
egy maradt meg, melyet Richard Quinney írt hozzá 1598
október 25-én: harminc forintért tőle kölcsön.*

Egy csomó angol megalomán szobáról-szobára. A ve-
zető egymásután mutogatja a tárgyakat s tréfás szél-
jegyzetekkel látja el mondékáit:

— Itt van, hölgyeim és uraim, a kandalló, itt az a
karosszék, ahol a nagy Shakespeare szokott üldögdélni.

Az angol hölgyek egymásután leülnek a történelmi
karosszékbe és sugárzó arccal kelnek föl. *Most már
ők is elmondhatják, hogy ültek Shakespeare karos-
székében.*

Itt őrzik az *elemi iskolai padot is*, ahol az ifjú
William a betűvetést tanulta. Most a muzeum őrei
rongydarabokat tartogatnak benne. Itt van a fényképe
annak a Shakespeare végrendeletnek, melyben a költő
valami bájos kajánssággal ezt írja: *»Két jobb kezem
közül a másodikat testőrom a feleségemre.«* Itt van
aranygyűrűje, a kezdetbetűivel. Itt vannak munkáinak
első kiadásai, portréi, könyvei.

Egész élete ebben a Warwick grófsági kis falu-
ban határozódott el. Nem messze attól a helytől, ahol
született, van az a hely, ahol meghalt, az a New-
Place, melyet 1597-ben vásárolt és melyben 1516-ig
élt. Nem messze tőle a Szentháromság temploma, ahol
Shakespeare örök álmát *alussza felesége és Zsuzsanna
leánya között.* A parókian mutogatják a könyvet,
melybe béte van írva születésének dátuma: *»Gülgel-
mus, Shakespeare János fia, 1564. április 26.«* Aztán
a halálának a dátuma is: *»William Shakespeare 1516.
április 25.«*

— **Amikor a beszélő nem akar beszélni.** Za-
grebből jelenti: Már néhány hét óta adnak nagy si-
kerrel Zagrebban egy beszélőfilmet. A Musichall moz-
góképzőház hétfőn estére egy új Ton-film bemuta-
tását hirdette. A termet zsúfolásig megtöltötte a kö-
zönség. Az előadás néma filmmel kezdődött. Maga a
film tonilának készült, azonban ismeretlen okból né-
ma maradt. A közönség elcsúszta tréfának vagy beve-
zetésnek vette a dolgot, de amikor egy olyan jelenet-
hez ért a film, amikor a szereplőnek énekelni kellett
volna, nagy botrány tört ki. A közönség követelni
kezdte, hogy beszélőfilmet adjanak. A botrány any-
nyira elajult, hogy verekedéstől lehetett tartani és a
rendőrség kénytelen volt a termet kiüríteni. A mozi
előtt néhány fiatalember fel akarta gyújtani a reklá-
mokat, de a rendőrség őrizzetbe vette őket. A mozi
igazgatóságának közlése szerint valószínűleg konkur-
rencia rontották el a beszélőfilm szerkesztését.

— **Magas hó borítja az erdélyi hegyeket.** Buka-
restből jelenti: Egész Erdélyben beállott a tél. A Pra-
hova völgyében, Ploestitől Brassóig mindenütt a fagy-
pont alá süllyedt a hőmérséklet. Brassóban kedd reggel hat
fok volt a hideg. A hegyeket magas hó borítja.

— **Összevagdalta magát a cellában egy budapesti
betörő.** Budapestről jelenti: Vasárnap történt, hogy a
budapesti detektívek elfogtak egy betörőt: Virág József
zenész, aki csak néhány héttel ezelőtt szabadult
a szegedi Csillagbörtönből, ahol régebbi bűnei miatt
töltötte ki büntetését. Virág Józsefet a második eme-
leti őrizetes cellában helyezték el, mert a nyomozást
tovább folytatták, hogy megállapítsák, milyen betör-
éseket követett el kiszabadulása óta. Hétfőn este az
őrizetes cella előtt a szolgálatot teljesítő rendőrszem-
nyőzörgésre lett figyelmes. Amikor az utolsó cellába
nyitott be a rendőr és világosságot gyújtott, látta,
hogy a cella közepén vértócsában fekszik Virág József.
A rendőrorvos megállapította, hogy a fogoly
ismeretlen számszámmal sebeket ejtett a testén és kü-
lönösen a karján volt sok vágás, ahol az ereket is
feltépte és a nyakát is keresztül próbálta metszeni.
A cellában kutatást rendeztek, hogy megtalálják azt
az eszközt, amellyel a sebeket magán ejtette, de sem-
mit sem sikerült felfedezniük. Amikor az erősen vérző
embert bekötötték, néhány percre magához tért és
ekkor faggatták, hogy mivel ejtette magán a sebeket?
Egy üvegszilánkkal — nyögte Virág József —
— aztán az üveget le is nyeltem. Beszállították a rab-
kórházba.

Szőlővessző gyökeresített porbitásos

egy-zintén 2 éves i kolozsi er-
győ-terzet el különböző fa-
jok m gren le haték

Inguz Testvérek

ki alyhalmi szőlőgazdaságában

Po ta- és távirdeac m: **Palié - Supljak**
Telefon nappal: Palié 3, éjjel: Subotica 6-27

— **Hatvanégy szegény szentál család kap ingyen házhelyet.** Szentáról jelentik: A legutóbbi városi közgyűlés elhatározta, hogy a Vásártér melletti szabad terület százötven négyzetméteres házelterű felparcellázása és azokat hatvanégy szegény családfő közt osztja ki. Hétfőn kétszázötvenen jelentkeztek, olyanok, akik reflektáltak a házhelyekre. Az építési bizottság Szabó Mátyásnak, a városi mérnöki hivatal vezetőjének elnöke alatt kedden tartott ülésén kijelölt hatvanégy reflektáns a kérvényezők közül és ezek névsorát a közgyűlés elé terjeszti. A legközelebbi közgyűlés véglegesen dönt abban a kérdésben, hogy kik kapják meg az ingyen parcellákat. Akik ingyen parcellát kapnak, azok maguk között sorsolás útján állapítják meg, melyik parcellára építenek házat. Az építésnek május elején kell megkezdődnie és aki november elsejéig nem építi fel házát, attól a városi tanács visszakövetelheti a parcellát.

— **Egyetlen bandita kirabolta az Union Pacific vonatát.** Newyorkból jelentik: Az Union Pacific nyugati felé haladó vonatát Cheyennétől három mérföldnyire nyugatra egy rabló feltartóztatta. Aláírta a sineket és így kiköltötte a vonatot, majd behatolt a kocsiába és valamennyi utastól elvette pénzét és értéktárgyait. A vonat személyzete a mozdonyal segítséget hozott, mire azonban a rendőrség megérkezett, a rabló elmenekült.

— **Halállal fenyegeti a szovjet külföldi hivatalnokait.** Párisból jelentik: Szovjet-Oroszország hivatalos távirati irodája közli a kormány legulabb rendelkezését. E szerint a külföldi szovjetintézmények és képviseltek valamennyi alkalmazottja köteles azonnal hazatérni Oroszországba, ha erre felszólítást kap. Ellenkező esetben hazaárulónak tekintik, vagyonát elkobozzák és amint orosz hatóságok kezébe kerül, statáriális úton halálra ítélik. A rendelet kiadására nyilván a Beszedovszki-eset szolgáltatott okot.

— **Betörték egy szlovéniai falu templomába.** Osijekről jelentik: Vrusedica szlovéniai faluban vakmerő betörés történt. Ismeretlen tettesek behatoltak a templomba, ahonnan minden értéktárgyat elvittek. A betörést csak másnap reggel fedezték fel és azonnal értesítették a csendőrséget, amely széleskörű nyomozást indított.

— **Halálos szerencsétlenség fairtás közben.** Osijekről jelentik: Halálos kimeneteli szerencsétlenség történt Fericsanci község határában, ahol az uradalmi erdő egy részét kiirtják. A napokban egy hatalmas fa, amelynek törzsét előzőleg fűrészelték, hirtelen ledőlt és hat munkást maga alá temetett. Sztojcsics Mirko harminckétéves munkást a fa agyonütötte, két munkás súlyosan, a többi könnyebben megsebesült.

— **Felhívás a Németországban üzemi balesetet szenvedett jogoszláv munkások hozzátartozóihoz.** A Jugoszlávia és Németország között létrejött munkásvédelmi szerződés fontosabb rendelkezéseit a szociálpolitikai minisztérium megküldte az összes városok illetékes hatóságának azzal, hogy azt a nyilvánossággal közöljék. A munkások szociális biztosításáról szóló szerződés kimondja, hogy a szerződő államok munkásai, ha a törvényes feltételeknek megjelölnek, akkor is megkapják ipari, kereskedelmi, tengerészeti, bányai és más szakmákban kötött balesetbiztosítási járulékaikat, továbbá nyugdíjjárulékaikat, ha a másik állam területén tartózkodnak. Ez a rendelkezés vonatkozik a jugoszláviai szeszonmunkásokra és családtagjaikra is, akik németországi tartózkodásuk alatt valamelyik munkásvédelmi pénztárnak voltak tagjai és baleset érte őket. Ezek abban az esetben is igényt tarthatnak munkásvédelmi járulékokra, ha időközben visszatértek Jugoszláviába. A 36. és 37-ik szakasz kimondja, hogy azoknak a Németországban dolgozó jogoszláv állampolgároknak, akiknek baleset járulékaikat és nyugdíjját Németország annakidején megszűntette, a visszatartott járandóságukat 1928 december elsejétől visszamenőleg ki fogják fizetni állampolgáiraiknak, akik németországi munka során megsebesültek és jelenleg Jugoszlávia területén élnek. Ezeket a járandóságokat akkor is ki fogják fizetni, ha a kérvényeket a szerencsétlenség idején Németországon kívül tartózkodó családtagokra vonatkozólag egyszerűen már visszautasították. Ebből a célból felhívjuk az összes érdekeltet, hogy igényekkel forduljanak az országos munkásvédelmi pénztárhoz, vagy ennek fiókintézményeinek. Az erre vonatkozó kérvényeket a következők adhatják be: 1. Járulékosok, illetőleg családtagok, akiknek családfenntartói németországi munka során elhaltak és a német munkásvédelmi meg is ítélték nekik a járulékokat, de azt eddig nem kapták meg. 2. Családtagok, akiknek járulékgényét a német munkásvédelmi elvetette azzal, hogy államunkban vagy Németországon kívül más államban tartózkodtak a szerencsétlenség megtörténtekor. 3. Családtagok, akiknek egyáltalán nem ítélték meg baleseti járulékokat, de az a véleményük, hogy erre joguk van. Az érdekeltet a kérvényeikhez igazoló okmányokat kötelesek mellékelni arról, hogy a járulékok megítéltek, vagy elvetették, illetőleg, hogy a járulékokhoz joguk van.

— **Meghalt a világ leghíresebb csonka-artistája.** Berlinből jelentik: Untham, a világhírű artista, ötvenéves korában meghalt. Untham, akinek mindkét karja hiányzott, minden mutatványát lábával végezte így virtuoz módon »kezelte« lábával a zongorát, művészien hegedült és pompásan trombitált. Emlékira-

taint, amelyek egy évvel ezelőt jelentek meg és nagy sikert arattak, szintén a lábával írta hírópén. Untham Gerhard Hauptmann, a világhírű német regényíró »Atlantisz« című regényében tette halhatatlanná, miután a regény egyik felejthetetlen figuráját a kar nélküli artistáról mintázta.

— **Melbelötte magát egy zsabálji magánhivatalnok.** Noviszadról jelentik: Grünberg András huszonkétéves zsabálji magánhivatalnok kedden délelőtt revolverral melbelötte magát. A súlyosan sebesült Grünberget a noviszadi kórházba szállították. Tettének okát nem sikerült megállapítani.

— **Szoborban község hódoló távira: a Öfelségéhez.** Szoborból jelentik: A község képviselőtestülete október 3-ika óta hétfőn tartott először közgyűlést. A képviselőtestület ezalkalommal hódoló táviratot küldött Öfelsége Alekszandar királynak és táviratilag üdvözölte Zsivkovics Petár miniszterelnököt és Popovics Dáka bánt.

— **Visszarabolták a borralalót.** Noviszadról jelentik: Gavanszki Iván és Filipendin Velja szoborban földművesek 1926 március 21-ikén egyik kocsmában mulattak és ennek során tíz-tíz dinár borralalót adtak Bozsín Szevján zenésznek. Később Bozsín eltavozott, de a két földműves utána ment, lefogta a zenészt és elvették tőle a husz dinár borralalót. A noviszadi törvényszék és kedden a felelővitali bíróság fejenként hat havi fogságra ítélte a két földművest.

— **Elsüllyedt egy angol csavargózós.** Londonból jelentik: Pombroke grófság sziklás partvidékén hétfőn a késő éjszakai órákban súlyos szerencsétlenség történt. A Molesy nevű angol csavargózós a partvidéken dühöngő nagy viharban tengerelatti sziklára futott és léket kapott. A hajó sülyedőfélben van. Swameisből tizenkét motorcsónakot indítottak utána a katasztrófa színhelyére, a hullámverés azonban olyan nagy, hogy a motorcsónakok nem tudják megközelíteni a sülyedő hajót. Hajnalban már csak a hajó felső fedélzete állott ki a vízből. A gözösen harmincnégy matróz van, akik egyelőre a parancsnoki hidon és az árbócokon várják a menekülést. A mentőcsónakokat a viharos tenger miatt nem lehetett lebecsátani.

— **Zilahy Lajos házassodik.** Budapestről jelentik: Zilahy Lajos, a népszerű író, akinek különösen a Két fogoly című regénye aratot osztatlan sikert, vasárnap tartotta eljegyzését Bárczy István volt magyar igazságügyminiszter s Budapest volt polgármesterének lányával, Bárczy Piroskával.

— **Végzetes tréfa a koldussal.** Noviszadról jelentik: Nikolics Dusan szoborban koldust arról ismerte az egész község, hogy az öreg kéregető gyakran ittas volt és ilyenkor a kapuk alatt pihente ki mámorát. Nikolics vasárnap este is ittasan hagyta el a kocsmát és leheveredett az egyik kapu előtt. A koldus maga mellé tette kalapját és ismeretlen tettesek tréfiából égő cigarettavégeket dobáltak bele. A kalap lángot fogott és ettől meggyulladt a mélyen alvó koldus ruhája. A járőrelők vették észre az égő embert és egy rendőr rádobva köpenyét, eloltotta a tüzet. Nikolicsot szállították a kórházba. Állapota súlyos.

— **Új opálüveges soffitt-lámpák.** A keskeny henger alakú izzólámpák, amelyek soffitt-lámpa elnevezés alatt ismeretesek, újabb mindjobban alkalmazást nyernes a modern lakberendezésnél is. Ezek a lámpák láthatók, de mégsem szabad vakítaniok és épen erre való tekintettel az **Osram lámpagyár** olyan soffitt-lámpák gyártására rendezkedett be, amelyek üvege **opálüvegből készült.** Ezek az Opál-soffitt-lámpák ugyanolyan fényhatást adnak, mint az ismert gömbalakú Osram-lámpák és főleg modern világítótestekhez alkalmasak

— **Helyet cserél a szentál főszozlabiról hivatal.** Szentáról jelentik: A városi tanács kedden tartott ülésén elhatározta, hogy a felsőbb hatóságok rendelkezése értelmében a főszozlabiról hivatal, mely most a városháza egyik oldalszárnyán, négy udvarra néző helyiségből áll, a mostani főjegyzői és gazdasági hivatal helyére helyezik a városháza első emeletére, ahova a főfolyosóról lesz a bejárat és a főszozlabiróság minden hivatali helyiségének ablakai a fötérre nyílnak.

— **Mol község tizenhat új iskolát épít.** Molról jelentik: A helybeli iskolaszék pályázatot hirdet tizenhat új iskolaépület építésére. A község elhatározta, hogy a jövő évben tíz új iskolaépületet emeltet a község belterületén és hat épületet a szállásokon.

— **Új katolikus plébános Lokon.** Lokról jelentik: Budanovics Lajos bácskai katolikus püspök a loki megüresedett római katolikus plébánosi állásra Gertner Iván catarakanizsai káplánt nevezte ki, aki új állását e hét végén foglalja el.

— **Tanítói kinevezések és áthelyezések.** A közoktatásiügyi miniszter Opráné Tomics Julia loki tanítónt a vilóvi állami elemi iskolához helyezte át és helyére Lokra Vidics Zorka martonosi tanítónt nevezte ki. Kovacevics Darinka noviszadi leánygimnáziumi zene- és énektanárnőt a noviszadi tanítónté-képzőhöz hasonló minőségben áthelyezték. A szárcsai elemi iskolához Nikolics Borivoj okleveles tanítót helyezték át Vrsacról.

— **A szubotical Rotary-klub ülése.** A szubotical Rotary-klub értesíti tagjait, hogy szerdán este nyolc órakor a Beograd-szálló különtermében (első emelet, egyes számú szoba) vacsorát és ülést tart. A klub kéri tagjait, hogy az ülésen teljes számban jelenjenek meg.

— **December első felében tartják meg a szubotical városi közgyűlést.** A szubotical városi közgyűlést november hó végén kellett volna megtartani, de ezt, mint értesülünk, december elején tartják meg. A decemberi rendes közgyűlés napirendjét most állítja össze a városi tanács.

A száj- és garatüreg

a legveszélyesebb út, amelyen át a betegségek a szervezetbe kerülhetnek

Bálsakon a f. lehevült pirokát a józú
Dr. Wander-féle

ANACOT-PASTILLÁK

óvját meg a meghűléstől, náthától és influenzától. Özikeljen azonban oly készítményektől, amelyekkel maiban az Anacot-pastillákat utánozzák. 1219-2

— **A szombori kereskedelmi akadémia mulatsága.** Szoborból jelentik: A szombori kereskedelmi akadémia ifjúsága jól sikerült mulatságot rendezett, amelynek keretében szépségverseny is rendeztek. A »Miss Középskola« címet Vuceskovics Melánia nyerte meg.

— **A zagrebi kommunisták elleni nyomozás eredménye.** Beogradból jelentik az Avala: Annak a nyomozásnak a során, amelyet a zagrebi hatósági szervek a kommunista-ügyben végeztek, házkutatást tartottak Fratrovics Petár festőmunkás, Sztudics Matija munkás és Veszelin Stéfica munkásnő lakásán. Amikor a hatósági szervek megjelentek Fratrovics lakásán, Fratrovics három revolverlővést adott le Budiszavljevics detektívre, de a golyók nem találtak. Duna-kodás támadt, amelynek folyamán Fratrovics a revolver agyával fejbeverte a detektívet, de az mégis felülkerekedett. Amikor a hatósági szervek Veszelin Stéfica lakására mentek, a munkásnő az ágyához futott és a szalmazsák alól revolvert rántott elő, de leigyeveztek. A házkutatások alkalmával nagymennyiségű kommunista szellemű röpiratot, Sztudicsnál pedig egy revolvert találtak, amelynek viselésére nem volt engedélye.

— **Leöltötte a fa.** Apatinból jelentik: Hétfőn délután Pasics Laza huszonöt éves munkás fát akart kivágni a földhöz. A hatalmas fa ráesett és fején egy megsebesítette a szerencsétlen embert, hogy megnemult. Beszállították a szombori kórházba.

— **A kögyvílkos bécsi kereskedő a bíróság előtt.** Bécsből jelentik: A bécsi országos törvényszék kedden délelőtt kezdte tárgyalni Singer Richard bécsi kereskedő gyilkossági bűnügyét. Singer ez év március 10-én este megszökött a uccán Mátyás Gemma tizenkilenc éves elárulóleányt és azzal az ürüggyel, hogy állása juttatja, elcsalta lakására, ahol több készpénzzel sulyosan megsebesítette, végül elvágta a nyakát. A gyilkosság annak idején igen nagy szenzációt keltett Bécsben. Singert a gyilkosság másnapján letartóztatták. Azóta vizsgálati fogságban van. A törvényszéki orvosok szerint elmeállapota normális. A keddi tárgyalás Singer Richard kihallgatásával tett el. A vádolt tagadta, hogy gyilkolni akart és azt állította, hogy pillanatnyi felindulásában ölte meg a leányt

— Felmentettek egy községi jegyzőt az okirathamisítás vádjá alól. Beeskerekről jelentik: Mihajlovič An-tun jabukai községi jegyző közokirathamisítással vádolva állt a beeskereki törvényszék büntetőtanácsa előtt. A vádirat szerint egy visnyevői dobrovoljac részére hamis bizonyítványt állított ki arról, hogy az agrár-földjét maga műveli és a részére kiosztott földön él. Holott ez nem volt igaz. Mihajlovič azzal védekezett, hogy a bizonyítványt ő jóhiszeműen írta alá, mert a telepések szervezetének elnöke és titkára igazolták az adatokat. A tárgyalás során kiderült, hogy az elnököt és titkárt is megtevésztették, erre az ügyész elejtette a vádat.

— Kifüggesztették Noviszadon a forgalmi és kereseti adójavaslatokat. November 26-ikán függesztették ki a noviszadi városi adóhivatalban a forgalmi és kereseti adójavaslatokat. A javaslatok az ügynökökre, forgalmi irodákra, bizományosokra, tudakozódó irodákra és dohányárusokra vonatkoznak. A kifüggesztett javaslatokat december 5-ikéig mindenki megtekintheti. Az erre vonatkozó adókievetési tárgyalásokat december 9., 10., 11-ikén a noviszadi járási adóhivatal 5. számú szobájában tartják meg.

— Megnyílik a beogradi tanítóképző. Beogradból jelentik: A beogradi tanítóképző intézet részére tudvalevőleg új épületet emeltek. Az új impozáns tanítóképző berendezési munkálatait már bevégezték. December 1-én ünnepélyes keretek közt szentelik fel az épületet és másodikkán már megkezdődik az új épületben a rendszeres tanítás. A beogradi tanítóképzőbe felvett tanulók kötelesek legkésőbb november 30-ikáig jelentkezni az igazgatóságnál.

Kraljevbregi pezsgő a vezető márka

— Fegyházból fogházba. Beeskerekről jelentik: Almazsan Jovan écskai lakos ez év augusztusában szabadult ki a mitrovicai fogházból, ahol kilenc évet töltött el különféle bűncselekmények miatt. Az elmúlt éj-jel a kiszabadult fegyenc betört Ankić testvérek Pasičeva uccai fűszerüzletébe és ugyanazon éjjel Agoston Ferenc mézárósüzletébe. Felfeszítette a pénzszekrényeket, a pénzt magával vitte. A rendőrség hamar kinyomozta és letartóztatta Almazsan Jovánt, a betöréseket beismerte.

— Férje szemeláttára megmérgezte magát. Oszijekről jelentik: Mikovilovič Agnes harminckétéves oszjikei asszony, aki a Trstenjaković uccában lakik, összeveszett a férjével. Veszekedés közben az asszony hirtelen felkapta az asztalon levő ecetsavat és kiftűt. Az életunt asszonyt kórházba szállították és állapota reménytelen.

— Életunt kömüvesmester. Oszijekről jelentik: Az Oszijek mellett levő Csepin községben hétfőn reggel felakasztotta magát Miksić Nikola kömüvesmester. Mire tettét észrevették, már halott volt. Öngyilkosságának oka ismeretlen.

— A noviszadi Szokoleg-egyesület akadémiája. A noviszadi Szokoleg-egyesület december elsején, vasárnap este nyolc órakor a Szlobodában a dalegyletek szövetségének közreműködésével Szokolekadémiát rendez, amelyet tánc követ. Az akadémián a dalárszövetség férfikara Pastyán Svetolik karnagy vezénylete mellett előadja a Himnuszt, ezután Marics Svetislav tart előadást, ezt követi a Szokolegapatok toriámutatványa, majd a vegyeskar, nőikar és külön a férfikar egyes énekszámait következik.

— A vajdasági történelmi társulat közgyűlése. Dr. Sztanojevič Sztanoje egyetemi tanár, a vajdasági történelmi társulat elnöke november 30-ikára hívta egybe a történelmi társulat közgyűlését, amelyet délután öt órakor tartanak meg a füginmázium nagyteremben. Dr. Sztanojevič Sztanoje elnöki megnyitót mond, dr. Kirilovič Dimitrije titkár levéltári igazgató titkári jelentést terjeszt elő. A pénztári és a felügyelőbizottsági jelentés után új tagok felvételére kerül sor, majd újjalakítják a tisztikart.

— Sikkasztó kereskedő. Beeskerekről jelentik: Tyo-szić Alekszandar pancsevői kereskedő sikkasztás büntetvével vádolva állt a beeskereki törvényszék előtt. A vádirat szerint Tyoszić bizományba vett árut Keller József beeskereki kereskedőtől, az árut eladta és annak értékét, tízenegyezer dinárt elikkasztotta. Tyoszić beismerte, hogy Kellertől bizományba átvett mintegy harmincezer dinár értékű áruból tízenkétezer dinár értékűt eladott és a pénzt megtartotta magának arra hivatkozott, hogy négy gyermeke van, más jövedelme nem volt és így a pénzt a maga és gyermekei ellátására fordította. Keller József tanu eladta, hogy Tyoszićot többször felszólította elszámolásra, de az azt mindig halogatta, míg végül kiderült, hogy a pénz elfogyott. Arra a kérdésre, hogy kívánja-e a vádlott megbüntetését, Keller kijelentette, hogy ha a karát nem téríti meg, akkor szigorú büntetést kér. Végül a bíróság bűnösnek mondotta ki Tyoszić Alekszandart sikkasztás büntetésben és az enyhítő körülményekre való tekintettel kéthavi fogházra ítélte.

— Filmfelvételeket készítenek Stinnes Eleonora világhírű utjáról. Berlinből jelentik: Stinnes Eleonora, az elhunyt német iparfejlesztő leánya már két év óta világhírű uton van. Legutóbb megállapodást kötött egy filmoperatőrrel, aki Stinnes kisasszony ut-

zásairól tudományos jellegű filmet készít. A vállalkozó szellemű fiatal leány most Ausztrália ismeretlen vidékeit akarja autójával bejárni és erre az utra már vele megy Axel Söderstrom filmoperatőr.

— Pancsevó alatt Ivanovo községtől épül Jugoszlávia legnagyobb dunai téli kikötője. A közlekedésügyi miniszter Ivanovo község alatt a Dunában az Ada nevű sziget és a balpart közt negyszázharminc munkálatakat végeztet. Itt épül Jugoszláviának legnagyobb dunai felkikötője, amelyben elhelyezést nyer az egész Jugoszláv hajópark. A kikötő két-három méter hosszban épül és partját kibetonozzák. A munkálatok szorgosan folynak, de csak a jövő évben fejeződnek be.

— Beeskereken is felüggesztették a munkáspénztár autonómiáját. Beeskerekről jelentik: A szociálpolitikai minisztérium a beogradi munkáspénztár autonómiáját is felüggesztette. Az erről szóló rendelet most érkezett meg a beeskereki munkáspénztárhoz. A munkáspénztár kormánybiztosává a miniszter Jankovič Kosztját, a beeskereki kereskedelmi és iparkamara elnökét nevezte ki.

— Noviszadon föhélőtte magát egy zemuni repülőalőr-mester. Noviszadról jelentik: Hétfőn este fél nyolc órakor a vasuti állomás közelében levő Venezia-vendéglő egyik szobájában Petrovič Pavle zemuni repülőalőr-mester föhélőtte magát. Petrovič Pavle már hétfőn délelőtt szobát bérelt a vendéglőben. Bezárkozott a szobájába és estig nem adott életjelet magáról. Este félnyolc óra tájban a vendéglő alkalmazottjai Petrovič szobájából lövést hallottak, mire az őrszemes rendőr közbejöttével feltörték az ajtót és a szobában a padlón vérben fetrengve találák az alőr-mestert. Petrovič Pavle ellen hadbírói eljárás volt folyamatban és épp hétfőn érkezett le a noviszadi rendőrséghez a katonai hatóság körözése, amelyben keresik Petrovič Pavlet. Az életveszélvesen sérült alőr-mestert beszállították a petrovradini katonai kórházba.

Az állami osztálysorsjegyek sorsjátékának fő húzásai

december 2.-ig tartanak Huzás mindennap!

A huzások eredményeit mindennap közölni fogjuk **Lepedat és Jovanovič** sorsjegyfőúrusítók. Subotica 32 6

A november 25-iki húzáson a következő számok nyertek:

10.000 dinárt nyert: 34244.
 4.000 dinárt nyert: 17929, 68850, 84170.
 2.000 dinárt nyert: 10573, 17140, 29737, 30366, 45578, 49910, 54912, 66147, 123231.
 500 dinárt nyert: 4644, 7759, 90, 8018, 15211, 15501, 53, 57, 86, 24419, 53, 24704, 51, 49, 28397, 20400, 32720, 24, 49, 56, 87, 92, 35736, 81, 35096, 37419, 38507, 38862, 49332, 50, 81, 43570, 46513, 47720, 99, 800, 49222, 89, 49990, 54911, 34, 57656, 58581, 58841, 60006, 59, 64755, 71222, 30, 47, 55, 69, 71964, 77, 73332, 81, 86, 75416, 78412, 22, 33, 72, 500, 78959, 75, 89, 81024, 86, 83117, 58, 59, 83513, 21, 22, 42, 48, 84030, 45, 75, 91, 96, 84116, 31, 86106, 29, 42, 94, 86827, 53, 63, 91193, 96311, 14, 36, 44, 59, 81, 98765, 99140, 55, 79, 105371, 108082, 108651, 83, 113112, 63, 113974, 115976, 116936, 118787, 120828, 67, 86, 122942, 53, 123298, 124303, 35, 38, 92, 124687.

— A novivrbázi képviselőtestület rendkívüli közgyűlése. Noviszadról jelentik: A novivrbázi községi képviselőtestület szombaton Hilkene Keresztély községi bíró elnökletével rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen több fontos napirendi tárgy került tárgyalásra. A bácskai tartomány 900.000 dinár tartományi adót vetett ki a községre, amely ellen a község felszólammal állt és a pénzügyminisztérium 390.000 dinárra szállította azt le. Ezen a közgyűlésen szobakerült a cukorgyár 1925. évi adóhátraléka is, amely 1.265.000 dinárt tett ki. Haas cukorgyári igazgató a közgyűlésen kijelentette, hogy az adóhátralék előírása tévedés alapján történt. A gyár adószakértőkkel felülvizsgálta az összes adóügyeket és megállapítja a tényleges hátralékot.

— Emigráns orosz ezredes tragédiája. Beeskerekről jelentik: Druzzininszki Anatolije orosz ezredes évekkel ezelőtt került Beeskerekre és megjelent elhelyezkedés hiányában piaci árus lett belőle. Az egykori ezredes fababákat faragott és azokat árusította a piacon a gyermekeknek. Munkája azonban nem hozta meg azt a jövedelmet, amiből megélhetett volna, adósságokat csinált és ráadásul az utóbbi időben sokat betegeskedett is. A sok nyomorúság haj és gond megérelte benne az öngyilkosság gondolatát. Felkereste Ipakovszki Arkadija orosz emigráns tábornokot, elpanaszolta neki szomorú sorsát, majd kiment az udvarra és ott föhélőtte magát. A golyó jobb halántékán furódott be és azonnali halált okozott. Az öngyilkos ezredes bucsulevelet hagyott hátra, amelyben elmondja, hogy kilenc-ezer dinár adóssága van és érzi, hogy soha se tudja megfizetni, amit lelkismerete nem bír elviselni. Hozzá még betegsége is gyötri és ezért elhatározta, hogy megvált az élettől.

— A noviszadi népegyetem előadása. Noviszadról jelentik: A noviszadi haladó nők Maticóájának népegyetemén Krstics Nikola noviszadi kereskedelmi akadémiai tanár szerdán délután hat órakor előadást tart a művészetek hivatásáról.

— Facipót és harisnyát kapnak a petrovszelől szegény gyermekek. Petrovoszólól jelentik: Oszgyáni Giza tanító éveken át gyűjtött a szegény iskolásgyermekek részére. Az összegyűjtött pénzt a bankba helyezte azzal, hogy annak a kamataiból évenként — tél elején a fiúknak facipót és harisnyát, a lányoknak bőrcipőt és harisnyát vegyenek. Ebben az évben hatvanötven kapnak ingyen cipőt és harisnyát.

Nem abból élünk

amit megesszünk, hanem abból, amit a szervezet a tápanyagból vérré és húsá feldolgoz. Az Ovomaltine a táperőnek és a vitaminoknak teljesen feldolgozható egyesítése 12.99

— A szubotcai rendőrség felhívása az üzletlajdonosokhoz. Az új zárórendelet kimondja, hogy az üzletlajdonosok kötelesek üzletükben látható helyre egy táblát kifüggeszteni, amelyen fel van tüntetve, hogy az illető üzlet mikor nyit és mikor zár és hogy a zárórendelet értelmében az üzlet melyik kategóriába tartozik. Ezeket a táblákat a rendőrségen (II. emelet 107. számú szoba) láttamoztatni kell, de az üzletlajdonosok a rendőrség közlése szerint ennek a kötelezettségüknek nem tettek eleget. A rendőrség illetékes osztálya nyomtatékosan felszólítja az üzletlajdonosokat, hogy a táblákat legkésőbb szombati láttamoztassák. Azokat, akik ezt a rendelkezést nem tartják be, 3000 dinárig terjedhető pénzbüntetéssel sújtják.

— A tolató mozdony elgázolt Noviszadon egy főkezőt. Noviszadról jelentik: Keddre virradó éjjel súlyos baleset történt a noviszadi telephelyaudvar közlemben. Egy tolatómozdony eddig ki nem derített módon előtűtöte Kujundzsić Milos harmincöt éves vasuti főkezőt, akinek hallábat lapították össze a kerekék. Nyomban értesítették a rendőrséget, ahonnan Radulovič ügyeletes rendőrkapitány és dr. Ninkov Sztjevan rendőrorvos beszállították az eszméletlen Kujundzsić Milost a kórházba, ahol még az éj folyamán műtétet hajtottak rajta végre és hallábat a térde felett amputálták. Állapota súlyos, de remény van rá, hogy sikerül az éleket megmenteni. Megindult a vizsgálat annak megállapítására, hogy kit terhel felelősség a szerencsétlenségért.

— Orvosi hír. Dr. Holzschuh J. nőorvos-műtő, a drezdai és zürichi klinika két éven át volt tanársegédje, több külföldi és belföldi kórháznak volt orvos, ezenül Szomborban, Vojvode R. Putnika venac 46. sz. alatt rendel.

— A has teltsége, májtájéki fájdalmak, emésztési nehézségek, gyomorbélhurut és sárgaság a természetes »Ferenc József« keserűviz használata által megszüntethetők és az agy, a szem, tüdő vagy sziv felé irányuló vértódulások ellensúlyozhatók. Gyomor- és bőspezialisták igazolják, hogy a Ferenc József vízzel, különösen az új élelműd következtében jelentkező bajoknál, nagyon kedvező eredményeket érnek el. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben

SPORT

Petschauer Attila nagy jövőt jósol a jugoszláv vivósportnak

A világhírű vivó nyilatkozata legközelebbi versenyeiről

Noviszadról jelentik: Petschauer Attila, a világhírű vivóbajnok, aki szombaton résztvett a Juda Makabi sportegyesület nagyszerű vivóakadémiáján, kivételes vivótehetségével valóságos bámulatba ejtette a noviszadi közönséget.

Petschauer közvetlenség, jóízű humor és fiatalos hév jellemzők. Csak nehezen lehet rábírní, hogy beszéljen önmagáról, sikereiről és jövő terveiről.

December 5-ikén Hannoverben lesznek — mondotta Petschauer, — ahol ismét találkozni fogok Casmirral, a németek világhírű kardvívó bajnokával, akivel Bécsben a nemzetközi kardvívóbajnokságon kerültem össze és 5:0 arányban legyőztem. Hasonló győzelmet arattam fölötté az olimpiai versenyeken. A világ vivótársadalmára nagy érdeklődéssel néz a Casmirral való újabb meccsénél, miután a hírek szerint a németek nagyszerű bajnoka az olimpiai ötá halmassal fejlődött. A hannoveri vivóakadémián a világ legjobb vívói adnak egymásnak találkozót. A magyarokon kívül ott lesznek Casmir, továbbá a francia Gaudain, Ducret, az olasz Marzi, Pulitti és a holland vivók.

Hannover után legközelebbi állomásom a tél folyamán Páris lesz, ahol a »Grand Gala«-n veszek részt, amelyet a francia vivósövetség rendez. Ezen az előkelő versenyen is a kontinens legjobb vívói

indulnak. Párisból Londonba megyünk, ahol a »Sabre Club« rendez találkozót a vivósport legjobbjai számára.

— Erősen készülnek a magyar vívók a január végén Milánóban az olasz világbajnoksáppal való találkozásra. Májusban a magyar bajnokságokra kerül a sor, amely igen kemény harcra nyújt kilátást.

— Hogy érezte magát Noviszadon — kérdeztük.

— Itt mindig jól érzem magam, mert nemcsak rokon kötelekek fűznek ehhez a városhoz, de a szeretet szálai is. Jólesett tapasztalnom azt a meleg rokonszenvet, amellyel noviszadi szereplésem alkalmából kitüntettek. Különösen nagy örömmre szolgált, hogy meggyőződhettem arról, hogy a jugoszláv vivósport egy év óta mennyit fejlődött. Határozottan nagy haladást tapasztaltam és több fiatal vivótehetséget láttam, akiknek nemcsak a hazai vivóviszonylatban, de nemzetközi perspektívában is szép jövőt jósolok. Szerencsére olyan vivómesterek vannak — mint például Torricelli — akiknek keze alatt a tehetségek teljes kibontakozása biztosítva van és meg vagyok győződve arról, hogy a jugoszláv vivósport rövidesen nemzetközi viszonylatban is sokat fog hallatni magáról. Sajnálom, hogy Frölich, a jugoszláv kardvívóbajnok elfoglaltsága miatt nem jöhetett el a noviszadi akadémiára, mert szerettem volna vele is vívni.

NOVIVRÁS

Dulcis—VSC. 1:0 (1:0)

Serlegrétközés. Bíró: Mázics. A VSC és Dulcis csapatai vasárnap mérköztek másodszor a Csajági Henrik által adományozott serlegért. Gyönyörű időben, szép számu közönség előtt mindkét csapat kompletten állt ki a mérkőzésre, amelyet a Dulcisnak ezuttal csak nagy szerencsével sikerült megnyerni. Mázics sipjelére a következőképpen álltak fel a csapatok: Dulcis: Molnár, Hauslohner, Holec, Polyvás II., Polyvás I., Katicics, Uglár, Skoda, Lerch, Möríc, Rapp. VSC: Korell, Méder, Hilkene, Schmidt II., Schmidt I., Hermetc, Elszász, Erlmann, Kovács, Tatomirow, Jaksics.

A Dulcis kezdte a játékot és mintegy tíz percig állandóan támad, de azután a VSC is belejön és a kitűnően játszó Tatomirow révén szép támadásokat vezet a gyári csapat kapuja ellen, de a szerencse a Dulcis mellé szegődött. Előbb Erlmann lö ötszörl kapu fölé, majd Elszász két mesteri lövése lesz Molnár szakmánya. A 32-ik percben Uglár öfszájgyanus helyzetből indulva megszökik és beadását Möríc belövi (1:0).

A második féldő elején is a Dulcis támad többet, de a 16-ik perctől a VSC lesz ura a mezőnynek. A csatársor egyik támadását a másik után vezeti, több korneret is rugnak, de gólt nem tud elérni a Dulcis kitűnő védelmével szemben. A 36-ik percben Mázics kiállítja Kovácsot durva játék miatt és a VSC csonka csatársora már nem tud egyenlíteni. Még Tatomirow küld egy gyönyörű lövést a Dulcis kapujára, azután végig a Dulcis támad, de nem tud megbirkózni a VSC masszív védelmével, amelyben Méder, aki a mezőny legjobb embere volt, szinte egymaga veri vissza a támadásokat. A Dulcis csapata ezen a mérkőzésen sokkal gyengébben szerepelt, mint a bajnokságban és ha a VSC több szerencsével játszik, a győzelmet is megszerezhetette volna. A VSC az őszi szezonban vasárnap játszott ki a legjobb formáját és a máskor gyengén szereplő csatársor Erlmann és Tatomirow beállítása által gyönyörűen játszott.

APATIN

Tri Zvezde—ZsAK (Sombor) 4:3 (0:0). Barátságos. Bíró: Sefcsics. A szombori Szoko lemondása miatt a Tri Zvezde az utolsó pillanatban lekötötte a szombori ZsAK-ot. Az apatini csatársor lanyhán kezd, mire a ZsAK veszi át a játék irányítását. Különösen Roglics van hatalmas formában. Körülbelül husz percig tart a ZsAK ostroma, utána a Tri Zvezde leszorítja ellenfelét. Czár az új posztján mint jobbszélső gyönyörű beadásokkal operál, de a belső mindent elrontanak. A második féldőben az apatini csapat letörését várja a közönség, azonban a legnagyobb meglepetésre Apatin támad és a második percben Zimmermann idális beadását Stark védhetetlenül belövi. Rögton a kezdés után ismét Zimmermann szökik meg, a magas beadásra Czár ráfut és bombalövése hálót ér A ZsAK-ot nem törli le a két gól. Riesz hatalmas luftját Roglics kihasználja, megszökik és az ötszörl lö. Milanovics védhette volna, de a labdát beejti. Mezőnyjáték után Kovcsin a tizenötödik percben ismét Riesz hibájá-

ból egyenlít (2:2). Az apatini csapat erre fokozza az iramot, Kromer szökött a huszadik percben Czár, ennek beadását Stark védhetetlenül lövi a hálóba (3:2). A harmincadik percben Roglics miatt szabadrugás a ZsAK ellen, Fizi lövi a szabadrugást, a labda egyenesen Czárhoz repül, aki kitör és hatalmas lövést a kapu nem is próbálja védeni (4:2). Apatin ezután a győzelem biztos tudatában leáll és fölényeskedni kezd. Kovcsin Riesz hibájából kiugrik és gólt lö. Sefcsics jól bíraskedett.

MOL

Molj Szoko—Szentai AK 2:1 (2:0). A SzAK elbizakodásának tulajdoníthatja váratlan vereséget. Az első féldő harmincötödik percében Szucsics hibájából tizenegyes a SzAK ellen, amelyet Macskási II. a hálóba helyez, majd a Szoko erős iramot diktál és fölénybe kerül. A negyvenedik percben Vállag beadását Kovács a hálóba helyezi. Szünet után a SzAK minden áron egyenlíteni akar, de a támadások megtörnek a Szoko közvetlen védelmén. A harmincadik percben Bederna hibájából Szoko ellen tizenegyes, melyet Tripszky belö.

VALPOVO

Graficsár (Oszjék)—Jovalia SC 5:1 (3:0). Az oszjéki csapat hat tartalékkal állt ki a valpovói csapat ellen. A Jovalian meglátszott, hogy már hónapok óta nem játszik, mert egy pillanatig sem volt komoly ellenfele a tartalékos Graficsárnak. A mérkőzést nagy közönség nézte végig.

BEOGRAD

Indijai Radnicski—Borac (Beograd) 4:0 (0:0). Barátságos mérkőzés.

OSZJÉK

Hajduk SC—Zseljeznicsar 7:0 (5:0). Barátságos mérkőzés. A Hajduk csapata hét tartalékkal vette fel a küzdelmet, de így is fölényes győzelmet aratott a vasutascsapat fölött.

Olympia—Croatia 9:0 (4:0). II. osztályu bajnoki mérkőzés. Bíró: Héhn. A mérkőzés favoritja a Croatia volt, amely az idei szezonban állandóan meglepetésszerűen szerepelt. Katasztrófális veresége azzal indokolható, hogy kilenc emberrel állott ki a mérkőzésre. Az Olympiát az őszi szezonban a balszerencse iildőzte. Az őszi szezonban egyetlen mérkőzést nem nyert meg, sőt egy gólt sem lött. Ha az Olympia ezen a mérkőzésen vereséget szenvedett volna, akkor végleg az utolsó helyre kerül, míg a Croatia legyőzésével az utolsóelőtti helyet foglalta el. A mérkőzés a sok gól ellenére is szép és élvezetes volt. A gólok egy öngól kivételével mind szépen ki voltak dolgozva. A Croatia csapata a hatalmas vereség ellenére is szép játékot mutatott és feltűnően jól védekezett a nyolc emberével. Kár, hogy a végén már durvulással akarták megakadályozni a gólozást. Az eredmény reális. Héhn kitűnően bíraskodott.

Viktoria—Makkabi 0:0. II. osztályu bajnoki mérkőzés. Bíró: Jelacsics. A derbymezőre szép számu közönség gyűlt össze. A mérkőzés a legszebb sportot nyújtotta az őszi szezonban. A mérkőzés mindvégig erős és izgalmas volt. Az időntetlen nem

felel meg az erőviszonyoknak, mert a Viktoria sokkal jobb volt ellenfelénél. A játék a legnagyobb részben a mezőnyben folyt. Mind a két csapathban a kapusok brillíroztak. A játék fair volt, ami főként a kitűnően bíraskodó Jelacsics bíró érdeme.

Az oszjéki II. osztályu bajnokság végső állása az őszi szezonban:

1. Makkabi	4	3	1	—	9:2	7
2. Graficsar	4	2	1	1	12:4	5
3. Viktoria	4	2	1	1	4:7	5
4. Olympia	4	1	—	3	9:10	2
5. Croatia	4	—	1	3	4:15	1

BECSKEREK

Vojvodina—Jedinstvo 2:0 (0:0). Bajnoki mérkőzés. Győngye és kapkodó játék az egész idő alatt mindkét részről. Az első féldőben a Jedinstvo volt fölényben, de a helyzetet nem tudta kihasználni. A javára megített tizenegyest sem értékesítették. A Vojvodina több szerencsével játszott és így sikerült a mérkőzést megnyernie.

Borac—Radnicski 4:0. A mérkőzés a múlt heti mérkőzés befejezése volt, amikor még huszonnégy perc maradt hátra, amit most játszottak le. A múlt héten 3:0 volt a mérkőzés állása, míg most Csuresin (Borac) még egy gólt lött, úgyhogy a végeredmény 4:0.

Obilics—Orao 7:1 (2:0). Bajnoki mérkőzés. Az Obilics fölényben verte a jóval kisebb képességű Oraot, amely a második féldőben már teljesen harc képtelen volt.

Lemondott a szubotcai Postás SC vezetősége. A szubotcai Postás SC vezetőségi tagjai közül Madrcsin Márkó énök, Tonkovics Dragutin I. titkár és Sajtí Ljudovit pénztáros lemondtak tisztségükről. A funkcionáriusok lemondására az adott okot, hogy nem értettek egyet az egyesület választmányával.

KÖZGAZDASÁG

Elbalasztották Szubotcán az apaállatok felülvizsgálását. A szubotcai városi gazdasági ügyosztály közli, hogy a magán apaállatok november 29-ikére hirdetett felülvizsgálását egészségügyi okokból bizonytalan időre elhalasztották. A hatóságok, mint ismeretes, újabb elrendelték az állategészségügyi zárlatot Szubotica területére és ezért az apaállatokat sem lehet felhajtani. Az apaállatok felülvizsgálásának időpontját később fogják megállapítani.

Fajbaromitenyésző-egyesület alakult Vrbászón. Vrbászón jelentik: Vrbászón az utóbbi évek folyamán a fajbaromitenyészés sokat fejlődött és a tenyésztők legutóbb tenyésztőegyesület megalapítását határozták el. A baromitenyészők vasárnap délelőtt a Greifenstein-szállóban összejövetelt tartottak és elhatározták az egyesület megalapítását. A gyűlést négytagu bizottságot választottak, amely a mezőgazdasági anyaegetesülettel tárgyalásokat fog folytatni.

Növekszik a szlovéniai szénbányák termelése. Ljubljánból jelentik: A szlovéniai szénbányák termelése az utóbbi években rég nem tapasztalt emelkedést mutat s a szénkitermelés valóságos rekordarányokat öltött. Az év szeptemberében 191.720 tonna szenet bányásztak Szlovéniában a tavaly szeptemberi 136.757 tonnával szemben, ami közel negyven százalékos emelkedést jelent. Szeptember hó folyamán a szlovéniai szénbányák eladtak 191.868 tonna szenet, ebből 80.226 tonnát az államvasutaknak, 1030 tonnát a tengerhajózásnak, 70.735 tonnát iparvállalatoknak, kereskedőknek pedig 19.843 tonnát, míg kivitelle 9.919 tonna került. A szlovéniai szénbányák jelenleg több, mint tízezer munkást foglalkoztatnak a tavalyi nyolcezerrel szemben.

Zilani-Mostban épül Európa egyik legnagyobb betonhídja. Ljubljánból jelentik: A ljubljánai vasutigazgatóság kezdeményezésére Zidani-Mostban, a Zagreb—Maribor—Graz—Wien és Zagreb—Ljubljana—Trieste—Milano vasutvonalak csomópontján most új hidat épített a vasut a Szavinya folyó torkolata fölött, hogy a Zagreb és Ljubljana közötti forgalom közvetlen legyen. A most épülő új hid, amelyen kettős sínpár lesz, vashetonból készült, 128 méter hosszú, tehát egyik leghosszabb betonhídja Európának. A hid építésénél több mint 300 vagon cementet használtak fel. A hidat újre átadják a forgalomnak.

Olvasóink figyelmébe!

A Bácsmegeyi **Napló**

bel- és külföldi fürdőkről, gyógy- és üdülőhelyekről, sanatóriumokról, szállodák- és penziókról, továbbá internátusokról, iskolákról, szakkurzusokról díjtalanul nyújt felvilágosítást és szolgál prospektusokkal

Minden „Pyram-paszta“ dobozban van egy betű, aki a „Gramofon“ szót összegyűjti, kap ajándékkul egy szép, sokszáz dinár értékű koffer-gramfont

TÁRCA

Egy kritikus albumából

Irtja: BAEDEKER

Legmeggyőzőbb bizonyítéka a gonoszságnak és a lélek sivárságának, ha valaki a gyermekét se szereti, s a szívtelenségnek, ha a szüleit nem tiszteli.

Gyermekeinket szeretnünk kell, ha azok még oly kevésbé felnevelnek meg a várakozásainknak, — hiszen mi vagyunk az okai, hogy élnek. Nem ők óhajtottak a világra jönni, de mi kívántuk, hogy megszülessenek. S ha nem is volt meg ez a kívánságunk, a felelősségünk azért nem kisebb... A szüleit pedig becsülnünk kell, ha nem is mintaképei a derék polgároknak, mert nekik köszönhetjük, hogy — vagyunk. Igaz, nem mindenki örül annak, hogy létezik, de ez nem ok arra, hogy ne tartsa nagyra azokat, akik őt — valószínűleg nem rossz szándékból — életre szülítették.

Az ilyen kellemetlen példákkal szemben meghatározható jelenség a szülő, aki a gonosztevő fiát vagy erkölcsösen leányát sem zárja ki a szívéből s az a fiú vagy leány, aki a fogházból elbocsájtott apát szívesen látja a házában.

Mily kár, hogy nem lehet épp oly biztosan rátáncolni az embereket a jószívűség ábecéjére mint az elemi tudás kezdeteire! Ha minden embernek volna szíve (a mi alatt természetesen jó-szív értendő), akkor nemcsak gonosztettek nem fordulnának elő, de szociális mozgalmakra se lenne szükség, mert a vajdó társadalmi kérdéseket a jó szívek rég megoldották volna s a reformokat, amelyeket mos apránként s nagy küzdelmekkel kell kiverekedni, maguktól, minden kényszer és forradalmi mozgólódás nélkül iktatták volna törvénybe azok, akiknek, — kárunk lett volna belőlük... Itt azonban csődöt mond minden tanítási elmélet és minden nevelési módszer. Az előbbi fejlesztheti az elmét és öregbítheti annak befogadóképességét, az utóbbi pedig simábbá teheti a modort és nemesítheti az izlést, — de ennel a pontnál aztán megáll a továbbképző hatalama és ügyessége. A szív, ez az érzésmagazin, épp úgy velünk születik, mint a szökéség vagy barnabőrűség s míg ez utóbbiakon segíthet, módosíthat és változtatni képes kedv-re-szeszélyére a napról-napra nagyobb si-

kerrel működő kozmetika, az előbbinek a gyógyítására vagy bármily változtatására nincsen gyógyszer különlegesség a patikában.

Azt hiszem, Montaigne, ez a nagy nevelője az olvasóknak, volt az első — sokkal-sokkal Rousseau és a többi hivatásos és amatőr-pedagógus előtt — aki a komoly nevelés, helyesebben: a nevelés komolysága mellett tört lándzsát. Ő figyelmeztette először a szülőket, — ezeket a dilótans nevelőket, — hogy gyermekeiket ne tekinték játékszornak s ne kezeljék őket úgy, mint ha ők öregmajmok, a csemeték pedig majom-urfiak és majom-kisasszonykák lennének.

Gyakran jut ez a kitűnő moralista s az ő okos intelve az eszembe, amikor látom, hogy máskülönböző jó eszű és művelt házaspárok — de nem a legértelmesebb szülők — merő, hön nem vallott s bizonyára tudatlan önzésből — léha kényelemszeretethől (amely később épp elég kényelmetlenséget fog okozni nekik) a gyermekükből kis hóhócot nevelnek, akít ország-világ, azaz bácsik-nénik előtt folyton minit csodagyermeket szerepeltetnek, minden elejtett együgyű szavukban sokrateszi bölcsességet keresnek, neveltelenségeiket a zseni megnyilvánulásainak tartják s az esetleg valóban tehetséges emberpalántákból kis színészkét, majmot, pójácát, clown-t s a legjobb esetben hiu és hatástvadászó bolondkát csinálnak. Néhány év múlva aztán a derék, de tehetségtelen szülők kétségbeeséssel látják, hogy a csodagyermekből vagy gyermekesodából nem az lett, a mit vártak tőle. S e csalódásukat csak kevésbé enyhítheti az a körülmény, hogy nem is sejtik, mennyire ők maguk (a gondos és áldozatkész szülők!) az okai e szomorú fejlődés-eredménynek.

A pazar apát gondnokság alá helyezik és igen helyesen, megfosztják apai hatalmától, de senki se gondol arra (s ha gondol, hiába gondol rá), hogy az ő szülőket, akik nem nagyobb biztonsággal járnak a gyermekszobájában mint ökök a porcellánkereskedésben, szintén meg kellene fosztani a lehetőségétől, hogy a gyermekükből előbb játékszert csináljanak és később komédiást neveljenek. Ahhoz, hogy az államnak milyenek legyenek a polgárai, fontos érdekek fűződnek s így az államnak ahhoz is van némi köze, hogy a polgárok milyen erkölcsi szellemi atmoszférában nőnek föl. Ezeket az érdekeket meg is védheti, mert hiszen rendelkezésére áll elég tanító, tanár és nevelő, akik adott esetekben jó-

váthatnak a hibákat (ha azok még nem jövathetetlenek), amelyeket az antitalentumos szülők a maguk, a gyermekeik és az állam meg a társadalom ellen elkövettek.

Különösen a leányok nevelése körül tapasztalható ez a száználmas dilletantizmus, sőt határozottan veszedelmes kontárkodás, amely szinte eseng, kunyorál orvoslást. Ezeknek a nevelése az ugynevezett művelt közposztálnál még olyan komoly se mint a fiuké, annak ellenére, hogy a nőmozgalom megatimithatta az érdekelteket, hogy a nőt, aki a természeténél fogva játszibb természet mint a férfi, épp ezért még komolyabban kell nevelni mint az utóbbit. Elmúlt az az idő (ha előbb nem hát a háborúval és a háboru által), amidőn kevésbé komplikált életviszonyok közt lehetett némi jogosultsága a madách-i mondásnak: »Te csak virág légy, drága esesebecs«, — a nő ma egyéb jó dolog is, nem csupán illatozó virág és cifra nippdarab... Idejében kellene gondolni erre, már a gyerekoszobájában, ahol fiuknak és leányoknak zsenge éveikben korán dől el a sorsuk.

Bizonyos, hogy közeledik az idő, a privát dolgok államosítása, amikor a gyermeknevelés se maradhat egészen magánügy. A közoktatásnak oda kell fejlődni, hogy mindenki kedvére nevelhesse a gyermekét, ha van hozzáértése, de ne tehesse ezt az, akiben hiányzik az érzék a neveléstudomány exigenciáit. Az állam s illetve az a szerve, amely e neveléspótló és ellenőrző működést kifejt, nemcsak a rossz kezeltben volt gyermeknek lesz a jölteveje, de annak a szülőnek is, aki — nem született pedagógusnak.

Ha Lord Byron-t, a nagy költőt, hazájának valamely szakértelmes pedagógusa neveli föl és nem az édesanyja, aki hatlaba volt a fiúneveléshez, (mert oly előkelő hölgyről csak nem mondhatom: hatőkör), akkor e kiváló szellem valószínűleg nem irt volna kevésbé jó verseket, de bizonyosan boldogabb emberré és boldogabb férfitá lett volna. S ami az ő esetében igazság volt több mint száz évvel ezelőtt, az ma is és tovább száz esztendő múlva is igaz lesz.

A rossz nevelés nemcsak a jellemet és a modort rontja, de boldogtalanná is teheti az embert. Sok szülő maga az oka, ha a fia vagy a leánya életének bizonyos szakában így kiált föl: »Oh, bár csak ne születtem volna!«

SZOVJETOROSZORSZÁG TITKAI:

a bolsevista főváros képe elevenedik meg előttünk a zseniális ILJA EHRENBURG regényében, a „Moszkvai sikátor“-ban. Ehrenburg az új orosz irógeneráció legjelentékenyebb alakja. Párizsban él, művei francia, német és orosz nyelven jelennek meg egyszerre. A MOSZKVAI SIKÁTOR egy zuguca életét írja le. Ott él Tanja, a „szovjetkisasszony“, aki az új szerelmi teóriák útvesztőjében majdnem a halálba téved. Pankratov uzsorás, aki most a cservoneceket gyűjti, mint azelőtt a cári rubeleket. Juzik, a püpos mozihegedűs, aki tolstojai szeretettel öleli magához az egész világot. Ehrenburg ismerteti és megkapó realizmussal ábrázolja a mai orosz életet, a moszkvai lakásviszonyokat, a szovjetházasságot, az új rezsim hőseit és solakját, végül a gyermekek sorsát az orosz viharban.

AZ ÁLLAT IS ÉREZ, AZ ERDŐ IS ÉL

FELIX SALTEN új regényében, a „Bambi“-ban. BAMBI egy kis őz. Szemünk előtt játszódik le vidám gyermekora. Szerelme egy szép őz-kisasszonnyal. Harcai az őz-bakokkal és a legfélelmetesebb ellenséggel, az Emberrel, aki lüzet szór és akinek sápadt arcától retteg az erdő. A Bambi kedvenc könyve lesz mindenkinek, aki szereti a Természetet és megérti az állatvilágot. Az angol fordítás, amelyhez Galsworthy irt felkéréséből áradó előszót áriási sikert aratott.

Pénzt ér! Vigyázat!

Beváltható a Bácsmegeyi Napló bármelyik bizományosánál vagy postán is beküldhető a Bácsmegeyi Napló kiadóhivatalába

Füve 30 dinár, kötve 40 dinár, de pénz helyett kötetenkint 10 dinárt az utalvánnyal fizethet

UTALVÁNY

10 dinár ILJA EHRENBURG A MOSZKVAI SIKÁTOR

UTALVÁNY

10 dinár FELIX SALTEN: BAMBI

Előnyomdát

legjobb rajzokkal, 16 papíron legolcsóbban szállít

Bleier Armin

előnyomda-berendezési gyára

Senta, Sokolska ulica 5

Ha gallérját, fényesen, tehéren és elegánsan akarja viselni, akkor küldje 445

PIUKOVIC

gűzmosodába

Subotica, Vilsanova ulica 16. sz.

SOMBORBAN

a BÁCSEMEGYEI NAPLÓ részére

hirdetéseket

Dr. Szántó Miklós

Kralja Petra ulica (Bajai ut) 45. vész fel Telefonszám 341

BUTORT

izléses és jó kivitelben méltányos árban, részletre is készít

Fister Gusztáv

műtutorváltó

Subotica, Barátok temploma során

2100

Тisztított liba
Libahus és aprólék
Libamáj és tőpörtő
ál andában kapható
Kőrösi Géza cégnél
3918 T 1500 5-13

Stara Moravicán
a BACSMEGYEI NAPLÓ
részére hirdetéseket felvesz
Lovas Mihály
bizományos

Fodrászok figyelmébe!
Patentirozott
„IDEAL“
borotvaféő
kapható 3125
Rege Józsefnél
Vep. ovác

CSANTAVIREN
A BACSMEGYEI NAPLÓ
RÉSÉRE
HIRDETESEKET
eredeti díjazású ezrefat
FELVESZ
DÉR ANTAL
a Bácsmegeyi Napló
bizományosa

A SZENTENDREI BIRÓ

A NAPLÓ PÁLYANYERTES REGÉNYE

IRTA: ARÁNYI JENŐ

87

2.

Letelőben volt már Uros ideje is a fekete vitézek között, sok felé meghordozta a nehéz fegyverzetét, Bécsüihelytől Moldva határáig, Arvától Belgrádig, Krajnától Holicsig, husz legénynek volt a parancsolója, komoly lett és veszedelmekkel nem törődő vakmerő harcos, aki eltemette a szíve sok bánatát és újabban alig volt már más vágya, mint legalább egyszer hazajutni akár egy napra is. Mi lett az övéiből, élnek-e, haltak-e? Tudnak-e valami hírt felőle, mert soha, egyetlen egyszer sem került arra a sor, hogy hazamehessen. A fiatal király állandóan háboruskodott valamerre, az akkor még kicsiny fekete seregére mindenütt szüksége volt. Ott járt Uros a csapatával megint a Temesnél, el is jutott Kubinig, áthallatszott hozzájuk a Dunán a nagy csata hangja, ágyuk bömbölése, de nem juthattak át sehogy, evezős török hadigályák őrizték a folyót. Abban a csatában fogták el Szilágyi Mihályt és Lábatlan Gergelyt, a világosi várnagyot. Szilágyit meg is ölette a haragos szultán, kinhalással végeztette ki az Ameidan-téren, de Gergely vitéz hazakerült, husz törököt adott érte a király.

Ez is úrogen volt már, azóta sokfelé vitte a parancs Urost, aki számolgatta már a heteket a szabadulásig, de Nagy Simon bán, akivel legutóbb a német ellen járt, egyre biztatta, maradjon tovább, tiszt lehet belőle, nemes ember lehet...

Sokat gondolt Tandari Ferkóra, akit évek óta nem látott, pedig már csak azért is szeretett volna találkozni vele, hogy hírt halljon hazulról. Tudta, bizonyosan érezte, hogy a Harcsás gyakori vendég a házuknál, hiszen észrevette ő, már akkor a szigeten, hogy Jelena meg a legény tetszenek egymásnak. Akkoriban keletkezett a szerelem, amikor ő is azt a boldogságot ígérő, szenvedéseket hozó pántlikát kapta. Az is lehet, hogy a Harcsás már az ő sógora, hiszen az apjuk rabságra esett, talán nem is él már, nincs aki esetleg ellenezze a dolgot. Dean nem törődik, csak a birkával, az anyjuk meg nincs ahhoz nevelve, hogy akárkinek is ellenszegüljön.

Nagy Simon, a macsvai bán vezette most őket, ott álltak Pozsonnyal szemben, vigyázták Fridriket, aki megint fondorkodott, nem akarta kiadni a koronát béke ellenére, ezért állott itt a fenyegető sereg. Amarra fenn, a Morva mentén Podiebrád király állt, Mátyás apósa, készen arra, hogyha a császár tovább is okoskodik és háborúra kerül a sor, akkor ő is belevetkőzik. Pozsony alatt a magyar hadak, Pozsony fölött a cseh sereg, Fridrik ur jobbnak látta a hátrálást és sietve üzent, hogy küldjön Mátyás követeket Bécsüihelyre a koronáért, de küldje velük a hatvanezer aranyakat is. A király sietett a dologgal, mert nagyon sürgős dolgot adott neki Mohamed szultán.

Alig hozta ki a lábát Nagy Simon bán a Macsvából, bevonult oda Mohamed nagyvezér. A szultán kíséretével Montenegrót és Hercegovinát el, menlevelet adva Pavlovics Jovanovic és Zozacsics Sztipánnak is, mégis alig engedte ki a váraikat, elfogatta őket és megölette. A hadalról fogta most már szorosra a vaskapukat, szerencsétlen Tomasevics körül, délről és keletről nyomult fel Boszniába.

Mahmud nagyvezér elfoglalta Jajcát, és körülzártta Klyucs várát, ahová Sztipán király menekült.

Nagy készüléssel fogott az ostromhoz, tudta, hogy a fejedelem nincs hosszú védelemre kész. Egy napon fehér zászlós csausz kért bebozsátatást a plívai kapunál, levelet hozott a királynak. Cifra talikbetűs fermán volt ez, rajta a szultán tigarája. Azt ígérte benne a padisah, a királyok ura és vezérek vezére, hogy szeretett barátját Tomasevics Istvánt, a gyaurok királyát egész házanépével szabadon hagyja, évdíjat fizet neki és valamelyik kastélyának a hozzátartozó földekkel, rétekekkel és erdőkkel, szabad urává hagyja.

Tomasevics hitt, kinyitotta a kapukat, átadta a várat, a fegyvereket. A janicsárhad láncra verte a jó bosnyák vitézeket, elhurcolta az aszszonyokat, ledölte az öregeket, amikor pedig az király Mahmudhoz ment panasza, kapott ilyen választ:

— Te hitetlen kutya, aki királynak, fejedelemeink csúfoltatod megad, aki a szemendriai béke ellen fellázadtál, az adót nem fizetted, a pápával meg a többi sertésévő tisztátalannal szövetségeket kötöttél a te felséges urad, a szultán ellen. én téged vasra vetetlek, úgy hurcoltatlak a padisah elé, akinek a neve hallására sem méltó a te gyalázatos füled.

Nehéz bilincsekbe verve, keserű zokogással, csendes imával türtte a török katonák durvaságait, gonyolódását. Egyetlen halvány vigasza volt, hogy anyja és felesége elmenekülték. Tomasevics elfogatásával megkezdődött a török takarítás: százezrével hajtották a szerencsétlen népet az egész országból messze Anatóliába, Szíriába, harmincezernél több fiúcskát szedték össze a Begtás-papok a janicsár iskolába, a testben-lélekben megfogyott királyt pedig csufásra vitette maga előtt mindenfelé Mahmud. A legnagyobb fájdalom, a legborzalmasabb csalódás és a végső kétségbeesés se öli meg addig az embert, amíg a remény életet talál a szívében. Erőssé és bizakodóvá tesz a csalfa és vak reménység, ha még oly gyenge, még oly bizonytalan is. Sztipán királyt a reménységnek egy pókfönálnyi szála tartotta addig, amíg a szultán elé ért, vesszőfutása végén. A kezében volt a szabadságot, testvéri elbánást ígérő levél, azzal lépett a padisah sátorába. A mogorva Nagyur megvető mozdulattal dobta a földre az okmányt:

— Testvérem! fogadtalak, te kutya!? Hát nem tudod, hogyan szokta a szultán a testvéreit szeretni? Majd rövidesen megtanulod.

Most már tudta Tomasevics, hiszen majdnem családi törvény volt az Omár-dinasztiában a testvérgyilkosság, tudta most már, hogy meg kell halnia, de előbb végigszenvedte az egyre indulatosabb, egyre gorómbább szultán dühét. Azután hű embereivel, belső barátaival, szolgálóival együtt meghalt.

Ezeket a dolgokat hallotta a Pozsonynál álló magyar sereg, amely minden fegyelem dacára zugott a német háború ellen, mert a törökre akart menni. Ennyi gyalázat hallatára felforrt a vér a vitézekben és napokig mérgesen, keltetlenül fogadtak minden parancsszót és amit csináltak, az olyan tessék-lássék volt megtéve, hogy a vezér kétségbeesett. Hiszen ő maga is égett a vágytól, hogy amoda vezethesse seregét, kizavarhassa tartományából a tolakodókat, de parancs — parancs. Várni kell...

Uros habozott Nyár derekán letelik az ideje, de ha közben kiőr a háború, a harctérről bizony nem eresztik haza, rá kell tóldania egy félesztendőt legalább. A vezérhez fordult tanácsért. A vitéz és kemény katona melegen nézett a legény szemébe. Pár hónapja ismerte csak, de tudta, hallotta a dolgaát és a sorsát. Hiszen nem volt Uros egtevívő hős, nem döntött el viadálakat és nem csinált csodákat, de lelkiismerettel végezte dolgát, ott volt a helyén minden veszélyben, harcolt derekasan és öt év alatt sok sebet, sok halált osztott, maga is kapott itt-ott egy egy vágást-szurást, amiből nem csinált nagy dolgot. Vitéz és bátor közkatona volt és megbízható, derek altiszt.

— Nem mondhatok fiam semmit, várd ki a sorját. Ha eljön a napod, akkor beszéljünk a dologról.

(Folytatása következik)

Műszaki üzletemet áthelyeztem

Manojlovićeva ul. 8, Ruff-palota

13737

Reiss Desider

NYILT-TÉR

Izvrš. br. 1012/1929.

Dražbena objava

Potpisani sudski izvršitelj na osnovu §-a 102. zak. čl. LX. od 1881. objavljuje, da će one pokretnine, koje su usled odluke broj 3364/1929. kuskog sreskog suda u korist ovrhovoditelja ud. Golović Djula zastupari po advokatu dru Lederer Andor, Kula protiv ovršenika radi namirenja 3000 dinara glavnice i spp. popisane i na 7000 dinara procenjene i zaplenjene poimence 100 m/q klipova ku kuruza na temelju odluke br. Gn. 3810/1929. kuskog, kr. sreskog suda na javnoj dražbi prodati.

Dražba će se održati dne 30. novembra 1929. pre podne u 10 sati u R. Krstuu na stanu ovršenika

Kupac je dužan odmah isplatiti cenu i preuzeti kupljeni stvar po §§. u 107. i 108. zak. čl. XL. 1881.

U koliko su odnose pokretnine i drugi za — i nadpleniti i na iste namirno pravo stekli, ova se dražba u smislu §. 20. zak. čl. 41. iz 1908. god. odredjuje i u njihovu korist.

Kula, 19. novembra 1929. god.

Munjin B. Milovan

kr. sr. sudski izvršitelj

13911

Szenta város tanácsától.

18300/adm. 1929. szám.

Árlejtési hirdetmény

Szenta városnak betonhidak építéséhez 140 m tisztia folyamkavicsra van szüksége.

Felhivatlak ennél fogva mindazok, akik ezen folyamkavics szállítást elvállalni hajlandók, hogy írásbeli ajánlataikat f. évi december hó 3-án d. e. 11 óráig Szenta város iktató hivatalához nyujtsák be.

Elkésve érkező vagy utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Ajánlathoz a szállítandó folyamkavicsból minta melléklendő.

Szenta város fentartja magának azon jogot, hogy a beérkező ajánlatok közül szabadon választhasson.

A szállítandó kavics vételára készpénzben rendelkezésre áll és a vállalati összeg a szállítás kifogástalan teljesítése után azonnal ki fog egyenlíthetni.

Szenta, 1929. évi november hó 21.

Djordjević s. k.

18912

polgármester.

Olcsóbb lett a sertéshus, zsir, zsirszalonna és hár

Korhec

16- és 116küzetelben

Korhec 16- és 116- küzetelben árak a következők:

I. r. ndü sertéshus	kg.-ként D. 18.-
„ zsirszalonna	„ „ 18.-
„ hár	„ „ 20.-
Tis ta szerész ir	„ „ 2.-

Mahmud Skender Safeksurdli

újbo megnyitotta perzsa- és keleti szőnyegüzlet fiókját

Nagy választék! Hotel Nacional

WEITZENFELD
i DRUG SUBOTICA
INTERURBAN TELEFON 192.

Zsák, zsineg, ponyva, gazdasági kötélárúk, szőnyegek, linoleumok, kárpitos kellékek nagy választékban

Kérjen árajánlatot!

Parkett-gyári tölglyhulladék **I-a tűzifa** 100 kgr.-ként **31** dinár. Nagybani vételnél nagy áremedmény **J. Vujković i Drug** Szubotica Tel. 6-69

FIGOL

a legkittünőbb házlszer a bél és gyomor mindennemű megbetegedése ellen. — Gyógyerejü tengeri növényekből és fűgéből készül. — Készíti és postán szétküldi Dr. SEMELIĆ gyógyszerész, Dubrovnik 2. Ára üvegenként 40 dinár, 3 üveg 105 dinár, 8 üveg 245 dinár.

Kezek kivörösödése

és nem szép bőrszín ellen legjobb eredménnyel használható a hófehér, zírmentes Leodor-Creme, melynek használata után a kéz és arca az előkelő hölgy által megkívánt lágy és tónusos fehérséget kapja. Különös előnye abban áll, hogy a bőrvizketegséget is hűsítő hatásával megszünteti és egyben kitűnő alapul szolgál a puderhasználatához. A Creme illata harmatos frissen tépett ibolya, gyöngyvirág és orgonához hasonló, minden kellemetlen moszszillat nélkül. Egy tubus ára Din 9.—, nagy tubus Din 14.50. Hozzá legfinomabb Leodor-szappan Din 8.— darabonként. Minden Chlorodont elárusító helyen kapható. — E hirdetésnek nyílt borítékban (nyomatvány) való beküldése ellenében egy többszöri használatra elegendő próba-tubussal ingyen szolgál: Leo-Werke A.-G., Jugoszláviai vezérképviselete: Tvornice Zlatorog, Maribor. 11

Szalay Pál, Novisad, Jevrejska 14

ajánlja „QUADRAT“

rigai különleges gyártmányu hócipő, sárcipő, gyermekhócipő és csizma

GUMMIARUIT

a legkedvezőbb árak mellett kicsinyben és nagyban

Világmárka „MILLER“ autó, autóbussz és teherautó belső és külső gummitüpenyeiket minden méretben. Pontos kiszolgálás: Szolid árak!

CSILLÁRAIM

megérkeztek

GELB

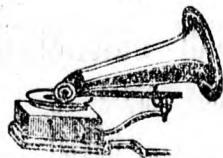
Novisad, Futoški put 11

EDISON BELL PENKALA

képviselő

HIS MASTER'S VOICE, COLUMBIA

gramofonok

művész és tánclemezek

Hosszu részleltetésre

Deutsch Izidor
Szubotica

ELŐNYOMDÁT

legmodernebb stílus rajzokkal és
kellékekkel legolcsóbban szállít

LEOPOLD SAMUEL, SENTA

modern előnyomtatásrendezői gyára

Relief-festéshez való festékek, porok és
kellékek kaphatók

KINTORNA

A praktikus szobor.

Orvos: Mikor a feleségére megint rájön az idegroham. öntse le egy pohár vízzel s aztán...

Férj: A többit már én is tudom doktor ur.

Orvos: ? ? ? ?

Férj: Aztán fussak el...

Vendég: Igazán sajnálom, hogy már tizenegy nap előtt nem jöttem ide ebédelni.

Vendégfő: (szerényen). Nagyon hízogt rám nézve. Vendégeim mindig meg vannak elégeve a felszolgált ételekkel.

Vendég: Tudniillik, akkor még ez a hus is egészen friss lehetett.

— Hol voltál?
— Kihuzaittam két fogamat.
— Rosszak voltak?
— Nem. A fogorvosom két éve tartottik és kénytelen voltam ledolgoztatni.

— Milyen exotikus ifjú hölgyet ábrázol ez a kép?
— Ez a feleségem. Csak fordítva akasztottam föl.

— Az ön férje erőszakos halállal halt meg?
— Dehogy, kérem. Természetes halállal halt meg: egy autó elgázolta.

Nagymama: Nézz rám, bubira nyirattam a hajamat. Ugye egyáltalában nem nézek ki öregasszonynak?
Nagypapa: Nem. Öreg urnak nézel ki.

— Miért vagy olyan mérges?

— Az óram megbicsakolta magát. Már megolajoztam, fejjel lefelé tartottam, megráztam, földhöz vágtam, már a falhoz is csaptam és még sem akar járni.

— Megőrültél! Husz ember előtt belédugott és egy szót sem szóltál?

— Én bölcs ember vagyok, kérlek alássan. Nem szoktam azzal törődni, hogy mit csinálnak ellenem a hátam mögött.

Utazókat (nőket)

keresek jólbevezetett fehéreneműgyáram részére jutalékra magánvevők látogatására. Mintakollekcióért készpénzvadék vagy bankgarancia szükséges, ilyenkor nem rendelkezők ajánlkozása céltalan. Az ajánlatok

Pollák Leó fehéreneműgyárához, Senta
intézendők.

13765

Naptárárusítók figyelmébe!

Már most rendelje meg az

1930-as

naptárszükségletét, mert csak így biztosíthatja, hogy idejében meg is kapja a kalendáriumokat.

Az 1930-ik évi

„MINERVA“

NAPTÁRAK

szétküldése megkezdődött. A szétküldés a rendelés beérkezésének sorrendjében történik. A

Minerva Naptárakat

a közönség megismerte, megszerette s keresi, úgy hogy azok árusítása nyugodt és biztos keresetet jelent.

Az 1930-as esztendőre a következő naptárak jelennek meg kiadásunkban:

1. Képes Családi Naptár
2. Petőfi Naptár
3. Gazdák Naptára
4. Jézus Szent Szive Naptár
5. Szőlősgazdák Nagy Naptára
6. Vidám Naptár
7. Kis Naptár

Minden naptár más-más szövegű s más-más regény van mindegyikhez mellékelve.

Aki naptárakat akar árusítani, kérjen tőlünk ajánlatot.

Minerva-...
Szubotica

LEGUJABB KALAPMŰJELLEK
olcsón

„Vulkán“ női kalapszalónban
kaphatók
Szubotica, Strossmayerova ulica 20.

Fittompok óriási választékban

Vukovics Grga Subotica - Főtér

A ha óságiilag engedélyezett végeadás még mindig tart. Óriási választék férfi fehéreneműben, nyakendőkben, LEO se'y m., f ő ha isnyákban és z knikban, Jaeger-árakban, valamint HABIG, BORSALIO, PANIZZA, GYUKITS és egyéb gyártmányu frfikalapokban. Te n se meg ira a aimat s gy ődjé: mag milyen leszallito.t árakról. Az őzre rendet áru.at át kell vennem s így naponta friss áru érkezik. Teljes üzletberendezés és por ál eladó

Nagyon olcsó pénzkölcsönt

kapnak gazdák földre, hosszabb és rövidebb időre. Amortizációs hitelt 10—15—20 éves lejáratra. Írásbeli felvilágosítást szívesen és bármikor adunk. Előnyös feltételek és azonnali elintézés. — Képviselők minden helységben felvételnek

Gradjanska Banka K.D.

Subotica, Pašičeva ulica 12. (Gözfürdő épületben)

Dr. Vécsei Jenőné kozmetikai szalonja

A legmodernebb higienikus arcápolás, saját készítményű arcápoló és kozmetikai szereknek egyénenként való előállítás és felhasználása. Szeplőknek villanyossággal való végleges eltávolítása, mindennemű szépség-hiba kezelése és gyógyítása. — Tanítványok tökéletes elméleti és gyakorlati orvoskozmetikai képzése.

Subotica, Trg Sv. Ćirila i Metoda 5. I. Tel. 5-39

Olcsó, elsőrendű kivéltű STYLBUTOROK

kivételes árak, fizetési kedvezmények az 50 éve fennálló

Hoffman Mihály özvegye

lakásberendezési vállalatnál Subotica Aleksandrova ul. 2 valódi masszív sárgaréz templomi csillár és 16 falikar alkalmi áron eladó

A vajdaságiak kedvelt találkozóhelye BUDAPESTEN a

KÖZPONTI SZÁLLODA

VII, Baross-tér 23 a Keleti pályaudvarnál

Teljesen újonnan berendezett kényelmes családi ház.

Központi fűtés, hideg-meleg víz.

Mérsékelt polgári árak.

A Bácsmezei Naplóra való hivatkozással 20% engedményt kap

Testvérvállalat

OSTENDE KAVÉHAZ

Tulajdonos: GROSZ ÖDÖN

Hó- és sárcipők

javitását és vulkanizálását vállalja

Takács Márton

gummiműhely, Zrinjski trg 24.

KOMPLETT LAKÁSBEREDEZÉS
D.18.000,-

EBÉDLŐ
TOLY, PÁRMAZS V. DR.
1 KREDENC
4 SZÉK
1 KÖZPONTI FÜTÉS
1 KÖZPONTI VILÁGÍTÁS
1 KÖZPONTI SZÉK

HÁLÓSZOBA
DÖRGA, POLT, BÉNYÓT
2 SZÉK
1 KÖZPONTI FÜTÉS
1 KÖZPONTI VILÁGÍTÁS
1 KÖZPONTI SZÉK

KONYHA
FENYER
1 KREDENC
1 KÖZPONTI FÜTÉS
1 KÖZPONTI VILÁGÍTÁS
1 KÖZPONTI SZÉK

TEL. 229

BUTORHÁZ
J. BOŽIĆ
OSIJEK I
ŽUPANIJSKA ULICA BR. 2.

TEL. 229

KOMPLETT LAKÁSBEREDEZÉS
D.10.000,-

EBÉDLŐ
KÖNYV FAL
1 KREDENC
1 KÖZPONTI FÜTÉS
1 KÖZPONTI VILÁGÍTÁS
1 KÖZPONTI SZÉK

HÁLÓSZOBA
2 SZÉK
1 KÖZPONTI FÜTÉS
1 KÖZPONTI VILÁGÍTÁS
1 KÖZPONTI SZÉK

KONYHA
FENYER
1 KREDENC
1 KÖZPONTI FÜTÉS
1 KÖZPONTI VILÁGÍTÁS
1 KÖZPONTI SZÉK

»DAMA«

fehérenemű és kézimunka szalon

Elvállal női-, férfi- és gyermekfehéreneműt a legolcsóbb árban

Monogrammozást és drukkolást vállalunk

TOLSTOJEVA ULICA 21
Kenyérgyár ucca

Irodalmi szenzációk — olcsó kiadás!

Maurice Paleologue világhírű, szenzációs naplója

A cár országa a nagy háboruban

(Kulisszatitkok, udvari intrikák, szerelmek) Három kötet Ara 40 dinár

A legolcsóbb Dickens

1. Twist Olivér
2. Karácsonyi ének — Nehéz idők
Egy-egy kötet tartós, szép vászonkötésben Ara 20 dinár

Kaphatók a Bácsmezei Napló kiadóhivatalában

A MODERN

NYELVTANULÁS

NEM FÁRASZTÓ

ellenkezőleg aprólépra növekedik öröme, mert

amint megkezdte a tanulást, már beszél is!

Nem a nyelvtani szabályok halmazát adja, hanem gyakorlati módszerrel írta

VUJKOVICS MARICA SZERB-MAGYAR

nyelvtanát

Ara 30.- dinár

Kapható a Bácsmezei NAPLÓ könyvsztyáiban

Vidéki szállásnál 5 dinár portó

BIRTOKBÉRLET AUSZTRIÁBAN

Gazdaság, 2½ km.-re a tej értékesítési helyétől, D vonatállomás, 25 km.-re világhírdőtől, nyáron Yoghurtgyártási lehetőség, legjobb utak mentén, 1-a föld, kiválóan ármentesítve, legalább 60 fejős tehén számára való istállóval, tiszta takarmánytermelés esetén sokkal több állat is állítható be, mert az istálló 120 nagymarha részére megfelelő, szántó, rét, legelő, kiterjedése majdnem 70 hektár, azonkívül négyhónapos alp 50 növendékmarha részére. Élő és holt felszerelés átvendő. Előnyben részesülnek szakemberek legalább 80.000 márka tőkével. Érdeklődők forduljanak »Rationelle Wirtschaft sichert beste Verzinsung und 100 %-ige Sicherheit« jellegre »KAVER« Klagenfurt, Burg címre. 13809

ÚJ MÉSZÁRSZÉK VEL.-BECSKEREKEN!

Értesitem a n. é. közönséget, hogy Tomaseváci ul. 4. szám alatt (a Nikolić-féle gyógyszerházzal szemben) újonnan megnyitott mézárzékemben mindennemű hus- és kolbászfélék a legolcsóbban áron kapandók. **Husfűstölést** a legolcsóbban elvállalok.

Marhahus 12-14, birkahus 10-12, sertéshus 14-16-20 dinár.

Elsőrendű burgonya és hagyma nagyban és kicsinyben kapható. **Misković** 13761

BEUREGARD PENZIONATUS

FIATAL LEÁNYOK RÉSZÉRE

CORSEAUX — Vevey mellett — Suisse

Gyönyörű, egészséges fekvés. Nyelvek. Zene. Sport. Prospektus

»TRETORN«

naponta 30.000 pár

sár- és hócipőt

állít elő, amelyet millió és millió ember hord a legnagyobb megelégedéssel.

Vegyen
Őn is még ma

»TRETORN«

sár- és hócipőt,
mert ezek a legjobbak

Varrónők Szabók Cipészek

Figyelem!

A legjobb német gyártmányú iparos- és női varrógépeket speciális engedménnyel árusítom. Minden gép a legmodernebb előre-hátra varró- és himzőfejjel felszerelve. A gépekért 6 évi garanciát vállalok. Speciális endiző-, aszuozó-, gyorsvarrógépek raktáron. Állandó himzőtanfolyam! Tekintse meg! Szakszerű javítóműhely

S. AD. ENGL

Subotica, Puk. Krupčevića (Rudić) ulica 3.

Egy próbarendeletés mindenkit meggyőz, hogy a legjobb kötésű üzleti könyv a Minervában kapható!

LIFKA-MOZI

Hétfő, kedd, szerda
2 szenzáció! 2 nagy sláger!
EDGAR WALLACE
minden jelenetében idegfejtő krimináls filmje
Fekete álarc
Jack Trevor, Marcella Albany
Ezenkívül
LUCIANO ALBERTINI
Tempo... Tempo...
Vakmerő akrobata, kalandorfilm

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vasgömbös és című kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár. Csak felbélyegzett jellegű leveleket továbbítunk.
Kérdések-közlésekhez válaszbélyeg mellékelendő

Olcso árak Olcso árak
Divatos izléses
Tartós Elegans

Pressburger
DIVA TIPO KÜLÖNLEGESÉGE
Allandó nagy raktár a legmodernebb saját készítésű árucikkekkel
Külön mértékosztály

Subotica,

Aleksandrova ulica 5. - Bárny-szálló mellett

- Stájer-alma**, savanyu, különféle fajta, olcsón kapható M. Ogrizek cégnél, Osijek, Gunduličeva ulica 72. Interurban, telefon: 171. 13332
- Modern családi ház**, adómentes, tíz év alatt ingyen kifizetődik, eladó. Azonnal beköltözhető. Földes ruhacímű. 12381
- Tűzfűtő**, tölgy fűrészfűrő hulladékok, bukkhasábot, tölgyhasábot vagontelekben legolcsóbban azonnal szállít Preudingner Hugó, Szombor. Kérjen ajánlatot. 13335
- Lekatozmakóly teljes felszereléssel** 4 méteres csucsávolsággal eszterganaddal 18.000 dinárért eladó. Jászszentpál István, Stanišić. 13770
- Tűzifa**, koks és szén legolcsóbban kapható Schlanger Rátelepén, Skotus Viator 82, Falejeva 9. Telefon 6-48.
- Kátránypapír**, börtetőfedő, parafás falszigetelőihez és vaegeronda bármilyen méretű raktárról kapható. — Barzel vaskereskedés, Subotica. 10444
- 20%-os keronabónok** eladását és vételét legolcsóbban közvetítjük. Subotica Kereskedelmi és Iparbank. (Vasuti parkkal szemben.) 13392
- Jóforgalmu pékség** kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Bognár pék, Mali Idjoš. 13778
- 7%-os Államkötvényeket** és 2½%-os ratna šteta kötvényeket vásárolunk. Subotica Kereskedelmi és Iparbank (a vasuti parkkal szemben). 13391

VÁROSI MOZI

Hétfő-szerda
Kettős műsor!

Féltékeny a feleségem

Hazugság, ami a hü férjet tévútra vezet
Főszereplő: Nancy Carol

Adós — fizess!

Texas réme
Cow-boy történet — Főszereplő:
Buck Jones

LEVELEZÉS

Noviszadon élő komoly uriember keresi független úri-nő barátságát, akit anyagiilag is támogatna. Leveleket »Allandó barátság« jellegre Kardos hirdetővállalathoz Noviszad kérek. 13908

HÁZASSÁG

Vagyonos hölgyek férjhezmenének, orvos, ügyvéd, mérnök, kereskedő, nagyiparos nősilne. Házassági ügyekben biztos sikerrel diszkrétan eljárók. Cím a kiadóban. 12932

FOGLALKOZÁS

Állást keresek szerény fizetéssel lehetőleg orvosi rendelésben vagy hasonló munkakörben. Jelige: »Szerény fizetés«. 13927

Tanonc fényképészhez vidékre felvétetik. Közlekedbit Petrogradska ul. 15. 13925

Zongoramester tisztii éjjeli mulatóba Subotican december 1-re kerestetik. 13902

Kifutóleány azonnalra felvétetik. Gimnazijska 6, emeleten. 13917

Képviselőket keresünk Jugoszlávia minden községébe új, kiváló üzlet részére. Magas fizetést és jutalékokat adunk. Jelentkezés személyesen vagy levélileg Trgovačko Preduzeće Beograd, Kolarčeva 10/1 balra. 13278

VÉTEL-ELADÁS

Tejcsarnok jól bevezetett, havi 3-4000 dinár tisztia jövedelemmel Subotica legforgalmasabb helyén kedvező feltételek mellett eladó, átvehető december elsején. Érdeklődni »Elit« cukrászda (Farkas ház). 13928

22 lánó elsőrendű föld Keviben más vállalkozás miatt eladó. Burán Nándor, Ada. 13910

Ház fűszerberendezéssel 28.000 dinárért eladó. — Rozsi Károlyné, Beodra. 13906

Szívógázmotort, 60-75 lóerőt, megvételre keresek készpénzfizetés ellenében. Ajánlatokat Marić Szvetozár gépész, Beograd, Vojvode Gligore 12 címre kérek. 13916

Modern, emeletes házam, a város legszebb és legforgalmasabb helyén elköltözés miatt jutányosan eladó és azonnal átvehető. Vukovits Grga, Subotica, Fátér 12570

20%-os keronabónokat legjutányosabb áron vásárol Pučka Štediona, Osijek.

Rozsaburgonya homoki sajat termés, takarmány répa, akácfaaszlop eladó. Senoe 17. Telefon 756. 11 órákor. 13924

Rádió

8 lámpás Ingelen Alemeóval Brown hangszóróval komplett, elköltözés miatt olcsón eladó. Bővebbet Reich, Ciril Metod trg 3.

Gobeline kép,

diszpárnák, valamint modern esztétikus hálószoba, alig használt, olcsón eladó. Zmaj Jovin trg 3. Minerva-palota.

Valódi farkas kolyók kutyák és alig használt gyermekkosci eladó. Fra Jese trg 9. 13930

Eladó vasajtó, használt kredenc, ebédasztal és több más butordarab. — Cím a kiadóban. 13904

Eladó 13 lánó elsőrendű szántóföld Pavlovcán, a bajmoki határban, Jakobsics föld mellett. Érdeklődni lehet dr. Magarašević irodában. 13658

Zongora jutányos áron eladó, esetleg bérbeadó. Szilvási Ferenc, Vilsonova ulica 26. 13921

Eladó 303 □-al területen egy nagyobb lakás, 3 szoba, konyha, éleškamra, pince hosszú folyosóval, — továbbá egy kisebb lakás egy szoba, konyha, éleškamra, nagy kerttel, egészséges helyen, a gubógyárral szemben lévő utcában. Értekezni lehet: I. kör, Skadar-ska ulica 6. 13810

Eladó 40 darab választott mangolica fajmalac. Reek Andor és neje gazdasága, Horgoš. 13856

Eladó négylyuku kukoricamorzsoló motorral együtt. Gröllinger Ignác, Gakovo. 13889

mon
parfum.
BOURGOIS
PARFUMS
PH. BELAVARY Ratchova ulica 7a ZAGREB

Aranykoronák

22 karátos aranyból 180 din. Fogtömés (plomba) idegkezeléssel 50 dinár, érzéstelenített fog- és gyökérhúzás 30 dinár.

Dent. Schaffer Géza
Subotica, Kr. Aleksandra 15
Prokech palota 13633

Pékiség lakással, forgalmas helyen azonnalra kiadó. Bővebbet Berger malomban. 13931

Fűtőlére kóser husokat elfogad Körösi Géza busfeldolgozó telepe. Rudics u. 13919

Weiss nő-fodrász-szalonn munkáit az izlés és szakszerűség jellemzi. Bérletrendszerünk alapján a hajmosás, ondolálás, hajvágás stb. egyenként

7 dinárba kerül

Sokolska ulica 2 (Heumann könyvkereskedés mellett). 13702

2 udvari szoba, konyha, kamra december 1-re kiadó. VI., Trumbičeva ulica 34. 13869

Éjjeli mulató, elismert jóforgalmu, kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 13380

Blumit tyukszemirtő pár nap alatt gyökeresen eltüntet minden tyukszemet és bőrkeményedést. Készíti Blum gyógyszerár, Subotica, főpostával szemben. 11070

Két- és háromszobás modern utcai lakás azonnal kiadó. Antunović ul. 11. 13711

Nyakkendő

fordítását vállalja Fortuna nyakkendőipar. Ruff-palota. 13576

Különbejárati butorozott szoba a beltéren kiadó. — Cím a kiadóban. 13923

Szeplő és mindennemű arctisztatlanság ellen a legjobban bevált szer a Kovács-féle nagyenyedi arkenőcs és borax-szappan. Kapható mindenütt. Főlerakat: Herczl-drogéria, Subotica. 8101

Fűzők orvosi rendelésre, haskötők legmodernebb kivitelben Ontainéval, VII., Ostojčeva ul. 15. 10953

Apróhirdetések Subotican az Aleksandrova ulicán a Pressburger-féle üzletben, a Pašičeva ulicán a Radió-Reklám rojadjában, Universitas könyvkereskedés Aleksandrova ulica, Földes Samu ruházletében, Gyümölcs-piac, Noviszadon, Szomborban, Szentán, Veliki Beeske-reen ottani fiókiadóhivatalainkban, Velika Kikindán a »Napredak« könyvkereskedésben is eredeti áron feladhatók